

היה ענין פאזל קסם לא

המחלקה הכלכלית והמסרתי

№ 203	Łódź, Piątek 30 sierpnia 1929 r.	ז'בסער 'אהרגאנג	לאנד פרייטאג, כד סנהם אב תרפ"ט	№ 203
Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71.		24-71 פער 21 פערפריטאדער לאנד פרייטאגס		

בְּלֹמֶם=בְּאֵד וְנֶעֱרַח אֶפֶס עֵשׂוֹת עֵלֶיךָ

ענגליש מיליטער בעהערשט די לאגע און שמעלט צוריק די רוח. — אפגעשמויסען
ניי אראבישע אָנפאלען. — יודישע קאלאניסטען שמעלען א ווידערשטאנד דעם
ענגלישען מיליטער און ווילען נישט עוואקואירען. — אראבער דער'הרג'ענען
צו יודען אײפֿז וועג. — אין ירושלים דער'הרג'עט צוויי אראבער

ב'ישמ אפג עשמעלם די איינזאנדערונג קייז א"ר

יודען זאלען זיך אפהאלטען
 פון רעוואנזש-אקטען
 פערלאנגט דער ועד הלאומי

ירושלים, 29. (ישיב סענעראגסט)
 דער זון האלטט דאס הינט ארויסגעלאזט
 אלאוויפירן זיך דער יארשער בעפעלקערונג.
 אינעם אויפגאנג פערלאנגט דער זון א
 יאגט וועלן זיך אפצאלטן פון רעאגנאטאקסטן,
 רובן די אויפגעגאנג סוף דער יארשער בעפעלקער
 האט און ארבעטסט.

אדאבער דערהרגעט 2 יודען

יְרוּשָׁלַיִם, 29. (י"א סע. ענראפיש).
אויפ'ן בענ קיין לוד האָבען אַראָבער גע-
הרגעט אַ יודיש מיידעל און אַ יודיש קינד.

דערהרגעט 2 אראבער
אין ירושלים

ירושלים, 29. (יט"א סע' עגראפיש).
2 אראפער זענען אין ירושלים דער רגעט נע
דאָרען. איבער און דער העט גע'אָרען אין וואָ

פראטעסט=טאג
איז טאמא שאון

טעם אש"ח, 20. (טעלעפאן שט.) היינט פירן
פארנאכט אין און דער היינער שוהל פארקענסט
אנצוהער פאר די געפאלענע קדושים אין אהל
ישראל. אין דער הויכער האבען זיך געטיילט און
עולם פון מויערען און געשטעלט און פאר
אלע היינט אונטערגעטען מיט וויערען בעזער.
דעם. הרב ברארס האט געהאלטען א רי. 10.
דער דער, פער און ערלעכער עם האט זיך פון עולם
געווען וועגן און שלוכער. דער חן האט און
געמאכט אהאל מיל דחמים.

בע הדעה הזכרה זענען אלע יידישע געזעלע-
כער אין שטאט געווען געשלאסען. און אויסגאנג
זענען געווען די ברידערע קאָאָפּעראטיווען. און וועל
בע עס האָט זיך פערמיטלט אַז ער, וועלכער
האָט פערלאנגט: און בערינגט שליסן די געזעלעכער,
ס'האָט אויסגעבראכט און געשלעגן.

8 א וינעה אהענד אין פארנוקעמען און
פיערלעשער וואל א פאלקספערסאנלעכע צו ערלעכע
עס וועט נעקומען זעה פיל מענטשען דער וואל
האט נישט געקענט אלע אריינלעכען און א סך
גערעכטע האבען געמאכט פליכט אויפן נאם.

נאך דר רעדעס אז אונזערעס נעמערס
פראטעסטירטענאציעס א פפעציעס רעוואלוציע אז
אויך אונזערעס נעמערס אונזערעס פערטער
זיט קיין ענגע צו דער פערטערלינג.
אויך דר קולור האט צעשלאסען אירע
עס א פראטעסטירטענאציעס צו דער פערטערלינג

תולדה אין פלאמען

קצאירא, 29 (י"א סעלעקציעס).
 און הויכע פאפאליגא אראבער האט געמאכט
 פאר איהר הילד. די יודישע קאלאניסטע
 און דער העלדעס פערסאנלעכע פון און אונד
 עטליכע בילדער.
 דאס געבליבט פאפולער האט געפאדערט פון
 דעם זיין אונד עטליכע אונד. די יודישע האבען
 געלט און פירערשאפט. און אין האלטענע ון
 אונדערנעמען און עטליכע אונד.
 זי האבען האבען פאר גאנצע אונדערנעמע
 און הילד. די יודישע האבען זיין אונד פאר
 אונדערנעמען, און פירער פאר אונדערנעמען.

ד' גאנצ'יקל פאסטעס-זעמאנסטאג'ע אין לאדז

קאפלאנסקי האלט, אז די דע-
מאנסטראציעס געגען ענגלאנד
וועגן אונזער נדעם

בערליך 29. (ספ. סעף) קאמפאניס האט
שקלעט, אז די דעמאנסטראציעס זענען ענטפער-
הענען נאכט בעזונדערס, צייל די ענטפערענדיגע
הערערס אן אלע נויטיגע מיטלען. שולות און די אר-
מיסטאציעס און ארץ-ישראל.
קאמפאניס האט אויך איבערגעגעבן אז מן
צייט נעמט דך איר תשובה און האט איהם מורע
געטען, אז נאכט יהודה און געשעט.

פס ווערט דע'גער

[illegible][illegible]

ליום ידועות, פהם יבצעו דא רעדאליסטע יאָנען
פון פערס דא לאַנע רודנעב.

יורישע דעלפאציעס ביי די
ענגלישע טידימער-אנפיהרער

יְהוֹשֻעַ לֵאמֹר, עַתָּה (סִימָה סְעִילֵנְדִירֶסְטֶה) ;
 אֲנִי יֹדֵעַ וְעֹלֵנְדִירֶסְטֶה סִימָה בִּן צִיִּי הַחַיִּים מִן
 הַיָּמִים אֲדִירֶסְטֶה וְנִשְׁמָרֶסְטֶה דְרִכְךָ, עֲבֹלֵשֶׁן קִלְכֶּסְךָ
 וְהַגִּבּוֹר, עֲבֹלֵשֶׁת הָאֵם עֲקֹלֶשֶׁת, אֲנִי עַתָּה עֲבֹלֵשֶׁת
 הַדְּרִכְךָ אֲנִי הַגִּבּוֹר וְהַחַיִּים הַיָּמִים הַסִּימָה אֲנִי יֹדֵעַ
 הַחַיִּים.

יְרוּשָׁלַיִם 29. (י"א סעלענאָפּט).
 קיין ירושלים אין אַלגעמיינעם אייגענטימער
 פֿאַרשטאַנדענער נעג. דערוי, ערלעכער דאָס אָפּ
 געזאָלטע אַ קאָפּערענץ מיט פֿאַרשטענדע פֿאַר
 אַרשענע יחב אין ערשטקלאַס.

ה' פארישטערקער האבען געפאָרשט אָפּשטעל
צו די געפאָרשטע און אָרעמערע פּערזענען די
פאָרשטע

וזה ודאי נאמן בעינינו כי המעשה הזה
הוא כבודו אשר עומד לפני קוץ זה האכזרי
ועל ידי שם פורקן מכל צרה

ווען דער פאפסט האט גע-
ענטפערט פיליגרימען

חיים, 29, (סא טעל)
 דער זאטערנער רב ר' יצחק
 יעקב פון ירושלים, און די זאטערנער פון די
 זאטערנער זענען אפגעשטאנען און און די זאטערנער
 האבן געזען און אפגעשטאנען און געזען און
 חיים, 29, (סא טעל)

צא פויפסט האט זיך געזענערעט אַ נרוצע פיל-
גריסען און איהם געפרעגט אייב זיי קענען פאג-
רערען קיין פאלעסטינא.

דער פופסט האט געענפערט, אז ער איז
 געשט ווער אזוי מער ערס און אריינלעגן.
 דער פילגוטערקאמטעס און פאטשאן האט
 בעקומען אנהיינגען פון ירושלים, נישט צו מאכען
 קיין קארדינאלס ווי שווער נישט פילגוטערקאמטעס
 און פאטשאן.

מ. שפירא

די סערטיפיקאטע פון 300 הוצות.
 איי בעפעסעבער העלען פארהען קיין ארץ
 ישראל 1,100 הוצות. דעם 11טע בעפעסעבער
 פארהען די ערשטע פארשער.

אָפּשטײַטשן אַראָפּשטײַטשן
אָפּשטײַטשן

ירושלים, 29. (י"א מע' ערנאשט)
ס' הארץ וי' איבער די ארצות
אין דער לעסטער טאגס וועג
לען די קאלאניאל האלדא
אפגעטוישט געווארען.

אײנוואנדערונג קיין אײ
ווערט נישט אפגעשטעלט

ענגלישער קאנסול אין ווארשא בעקן =
מעז אַזאַ מעלדונג פון לאנדאן.

הוא השם, 29. (סעלעגראפיש דורך יוס"א).
דער ענגלישער קאנסול איז הארשע האָס ווין
אנגעפרעגט אין לאַנדאָן די א שטיינער ער וואָל ווין

הנה וזו מיט די נייע סעריסטיקאטען.
דערנאך האט ער היינט בעקומען אַ השוּבָה
פֿון לאַנדאָן, און די אייגנאָרערונג קיין ארץ־ישראל
בלויזס היינעטען.
אין צוזאמענהאַנג דערמיט פֿאָרס די טעג
גענויטערט אַסאך קיין לעמבערג אַ קאנסטאנטינע

אלע האבען זיך שוין איבערצייגט

אז

דער בעזיצער פון לאס פון דער קאלעקטור פון
ע. ליכטענשטיין און קאמפ. ווערט רייך
דער בעזיצער פון לאס פון דער קאלעקטור פון
ע. ליכטענשטיין און קאמפ. פרייט זיך
דער בעזיצער פון לאס פון דער קאלעקטור פון
ע. ליכטענשטיין און קאמפ. דערגרייכט גליק
דער בעזיצער פון לאס פון דער קאלעקטור פון
ע. ליכטענשטיין און קאמפ. פערזענלעכע זיין עקזיסטענץ
דער בעזיצער פון לאס פון דער קאלעקטור פון
ע. ליכטענשטיין און קאמפ. איז אונבזארגט
דער בעזיצער פון לאס פון דער קאלעקטור פון
ע. ליכטענשטיין און קאמפ. האט א פערזענלעכע עקזיסט
די ציהונג פון דער גרויסער 5-טער קלאס פון דער 19-טער
מלוכה-לאמערט שוין פון 7 סעפטעמבער ביז 9 אקטאבער ד.י.

הויפט-געווינס 750.000 זל.

און א סך, סך אנדערע אימפאניערעס סומעס
יעדער צווייטער לאס געווינט!
און אלע צירער: אלע צום קויף פון א לאס פון דער אימפאניער
5-טער קלאס צום אמטן גליק

E. LICHTENSTEIN

I אפטיילונג, פיערטיקאדער 72, געביידע פון גרונד-האמפל.
II אפטיילונג, פיערטיקאדער 11.
צענטראלע פון דער קאלעקטור, הערשא, פערשלאקאנסק 146.
געשטעלונגען פון דער פראווינץ ווערען ערשטיגט הייבן.
דעם בעטראג קען מען איינצאהלען אין P.K.O. קאנטא 64209.

אכטונג, חברים!
פון צענטער. ראד-פערקעדר-פערראיין
שבת, דעם 31-טען אויגוסט און זונטאג, דעם 1-טען סעפטעמבער
4 א זיגער נאכט. קומט פאר אין איינזעם לאקאל וואו צוזאם 5.

**די יעהרליכע
גענעראל-פערזאמלונג**

טאג-אָרדנונג: (1) ערשטונג (2) וואהל פון א פארזיצער צו דער
פערזאמלונג (3) סעטיקייט-בעריכט (4) קאסע-בעריכט (5) וואהל פון
א נייער פערזאמלונג. די צייטווייליגע וואהל-קאמיטע.

שאכטעל-מאכער-קארפאראציע איז לאדן
פונקטליך 7 אָוועג, קומט פאר די

פליערליכע ערשטונג
פון די שאכטעל-מאכער-קארפאראציע אין לאדן, אין לאקאל
פון מעראיין, וואו צוזאם 5, מיט פאלי-מאג-אָרדנונג: (1) ערשטונג פון דער
קארפאראציע דורך די פארשטעלער פון מאניטארינג און קאמפאנע-איי-
ריכטונגען (2) בעריכטונגען פון געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס (3) וואהל פון
פון א סטארש און א פערזאמלונג (4) פרייע פארשלאגן. מיר בעמען
אלע מיטגלידער פונקטליך צו קומען.
מיט אכטונג די צייטווייליגע פערזאמלונג.

**דער לימוד איז דער בעוואוסטער
7-קלאסיגער קנאפען-שולע
פון יצחק גאלדבערג**

אלטע 1-טער מאָי (פאסטאש-שולע) 16.
הויפט זיין און דעם 1-טען וואו ערשטען (כ"ז מנ"א הע"ה).
איינשרייבונגען פון נייע תלמידים קומען פאר אין דער קאנצעלעריע
פון דער שולע סענליך פון 12 ביז 5 נאכט. דאס לעהרער-פערזאנאל
פאר די לימוד-קורס פון התחלת-קריאה עברית (דרדקס) ביז חומש,
רש"י, נ"ך, גמרא, תוספות, ווי אויך לה"ק בכתב ודבור און דקדוק,
ווערט אין דעם נייעם שול-היחיד צוזאמגעשטעלט פון די בעסטע
פערזאנלעך אין אונזער שטאט - תלמידים מופלגים מפורסמים. דערביי
וועלען אויך די לימוד-חול שטרענג בעפיהרם ווערען לויטן פראגראם
זונם בילדונגס-מיניסטעריום דורך די בעסטע לעהרער פאכלייט. נע-
מענדיג אין בעטראכט די איצטיגע שווערע מעטאפרישע לאגע אין
אונזער שטאט, צוליב וואס פיל וועגנער בעמיטעלעטע עלטערן, נישט
קאנענדיג שיקען זייערע קינדער אין פרייהאט-שולען אדער קאנצעסא-
נירטס חדרים, צוליב דעם פאר ווי צו הויכען שר-לימוד און דעריבער
זענען ווי געוואונען זייערע קינדער אפצוגעבען אין די פאשעכענע
שולען, ווערען פאר די קעמטע
די פרייזע צורמעסיגט ביז 50 פראצענט.

**פערעל קאלנינסקא
יודעל גאלאמב
פערעל אַבט.**
לאדן און אויגוסט 1929.

צו דער פערזאמלונג פון מיין ליבע
שוועסטער
פערעל קאלנינסקא
מיט ה' יודעל גאלאמב
ווינט איר פיל גליק און עוויגעס צו-
פרידענהייט.
יצחק סאלינסקי.

Z intencji zaręczyn siostry mojej
p. POLI KALIŃSKIEJ
z p. JEHUDA GOŁOMBEM
życzą wiele szczęścia i pomyśl-
nej przyszłości
Dora Kalinska.

Z okazji zaręczyn koleżanki mojej
p. POLI KALIŃSKIEJ
z p. JEHUDA GOŁOMBEM
winszuję i życzę różowej przy-
szłości.
Różia Frajdenrajch.

צו דער פערזאמלונג פון אונזער ליבען פריינד
ה' העניקע צענדער
מיט פער. סאלא ליטמאן
ווינטען מיר א הערציגען מול-טוב און א
גליקליכע צוקונפט
עוואנד וילבערשטיץ און בלה.

צו דער פערזאמלונג פון ה'
**הערשעל דארעמבוס
המר בערנמאן**
גראטולירען הערצליך און ווינטען א גליקליכע
צוקונפט
אין נאמען פון דער חברה
תפארת בחורים
אברהם חיים פערלמאן, יחיאל מאיר
מינץ, הערשעל קליין, ישיהו מאיר
רעזען, יוסף רעזען, שלמה פערל.

**Pola Dawny
Zygmund Bialek
Zaręcen.**
28/VIII 1929 r.

צו דער פערזאמלונג פון אונזער
ליבען וואו, ברידער און שוועגער
**זעליג ביאלעק
זעליג דאווי**
מיט פער. פאלא דאווי
ווינטען מיר א גליקליכע צוקונפט.
פאמיליע ביאלעק.
פאמיליע שולץ.
שוועסטער יאדווא ווינער

צו דער פערזאמלונג פון מיין ליבען
ברודער און שוועגער
**זעליג ביאלעק
זעליג דאווי**
מיט פער. פאלא דאווי
גראטולירען הערצליך און ווינטען פיל
גליק. פאמיליע סאלאמאנאנשיק.

צו דער פערזאמלונג פון אונזער ליבען
שוועסטער וואו
**נח לאכמאן
מיט פער. בריינדל קאלנינסקא**
ווינטען מיר פיל גליק און עוויגעס צופרי-
דענהייט
פאמיליע וילבערבערג.

**הערצליכע פאהרם-געזונד
אונזער ליבע שוועסטער און טאכטע
רחל ליכטער לינאבורסקא**
מיט איהר טעכטער מילי, צוליב זייער צוריק-
קעהר קיין אמעריקא, ווינטען
אמרים דינאבורסקי אין פרוי
ישראל יהושע סמירקאווסקי אין פרוי

DYREKCJA
GIMNAZJUM
Humanistycznego Męskiego
I. Kacnelsona
Cegielniana 28, tel. 51-79

אין מוריע, צו נייע איינשרייבונגען פון שילער געהטען און די
קאנצעלעריע סאג-סענליך פון 11-2 סטאר. און פון 4-7 נאכט.

**הנהלות
הגמנסיות**

ליסוד בתי ספר תיכוניים עבריים בלודז
מדיעות כי בקשה הכניסה מתקבלת כדלקמן:
בלשכת הגמנסיה הראשונה לנערים מגיסטראק 21
בלשכת הגמנסיה השנייה לנערים . מגיסטראק 22
בלשכת הגמנסיה לנערות פירמובין 6
בשעות הבוקר.
אל המכינה לא מתקבלים נערים ונערות בגיל חמש שנים
וחצי ומעלה בלשכת הגמנסיה לנערות, פירמובין 6.
שכר הלימוד במכינה אס ומכינה א הוקטן.
9988
הלמודים מתחילים ביום כ"ט אב תרפ"ט (4/9 1929)

ע בשורה טובה פאר ארטאדאקסישע עלטערן!
די לייטונג פון ארטאדאקסישען לעהר-אנשטאלט

דרכי נועם
מאכט בעקאנט, אז נאך גרויסע מיה איז אונז געלונגען צו ערמילען דעם
פאונד פון די עלטערן, נעמליך: צו עפענען צום נייעם שול-יאהר
גימנאזיאל-קורסען
אונזער דער לייטונג פון בעוואוסטען שול-דירעקטאר, פאליזנער.
פארלויפט ווערט געעפנט V, IV און VI קל. גלייכצייטיג איז אויך
געעפנט געווארען העכערע מחלקות אין די. מתכתא
לתלמוד ולחוראה"א. אום צו ערמילען די תלמידים ויך צו פער-
פאלקמען אי אין למודי קדש, אי אין למודי חול.
איינשרייבונגען ווערען אָנגענומען אין די קאנצעלעריע פון 9-1
און פון 4-7 אָוועג.

**די לייטונג פון דער לעהר-אנשטאלט
דרכי נועם**
לאדן, קילינסקא 50, טעל. 35-26
מאכט בעקאנט, אז ס'זענען נאך פערזאנלעך עמליכע פרייע
פלעצער אין די מחלקות ו.י. און מתכתא.
שילער ווערען אָנגענומען אין דער קאנצעלעריע יעדען
טאג פון 9 ביז 2 מיטאג און פון 4 ביז 7 אָוועג.
די למודים הויבען ויך און כ"ו מנחם אב ה'תפ"ט (דעם
וועטשען 1929). די לייטונג.

ס'ווערט בעקאנט, אז איינשרייבונגען פון שילער
קומען פאר פון 25-טען ביז 31-טען אויגוסט ד.י. אין די שעה
פון 12-10 פערמיטאג.
די נייע שילערס און די געוועזענע שילערס פון שאקוים
גומאזאזום מווען זיך מאלדען פערזענליך און בעלענען די דאקומענטן.
איינשרייב-קאמפאנע וועלען פארקומען דעם 1. און 2. סעפט.
9 א זיגער פרייט.

Dyrekcja i Zarząd
Gimnazjum Męskiego Towarzystwa Szerz.
Oświaty i Wiedzy Techn. wśród Żydów
w Łodzi, ul. Pomorska 48.

אכטונג, אורלויב-פאהרערן
אניאגענעהמען אורלויב קענט איהר נור פערברענגען אין
פענסיאנאט "ZACISZE"
אין פאדעמביע
וועלכער צעמפעהעט שטענע גרויסע צימערן / כשר'ע און
היינענישע קיך / אייגענער מרוקענער קאסנא-
ווער וואלד / שעהנע געפיריגע געגענד / 5 מינוט
גאנג פון פשיסטאנק. Schodowa Góra ביי פאלעס-
טינסע. ווילדע לידובארסקי.
פאר ארבייטענדע אינטעליגענץ 30 פראצענט ביליגער.
ס'פלייט געהאנדלונג. בעטנונגען איז מיטגענומען.

דער אלפרט פון דער ירושער אנעני

די פאלעסטינער געשעהענישען
און די ענגלישע מיליטערישע כוחות

קאמפאניאס פון דעם מיטעללעגירשען פלאט
אז דער אַמריקאלי פילד, וועלכער איז אַר געטרע
טע איז „קעגנליכען פלאט אין יאָר 1884. ער
האט געעפנט אין דער באַקער-מלחמה און בע-

די סימאציע אין, ווי עס אין צו זעהן
אפילו פון די שטימונגען אין לענדער, זעהן אים
ערבטע.

ל'אגראדן. די "כאנארי סיטיס" אין אַרז'ו
זיט אַ ליסאָנטיקעל, און זעלבנע עס אזוי פער-
לאַן אַ זעהר שטארקע פאָרשטעט געגען די אַראַב-
ע מענשן הערמיוס ביים פּוּלז-מערב, וו שרייבט:
"נישט בלויז יודען נאָך און אנדערע פער-
אויפגעשטערט זייערע געזען דעם הייליג קרוש,
אָב עס איז פּענאָנען געזאָרגען ביים פּוּלז-מער-
ב'ס מיר, ענגלעכער, האָבען דעם שטאַלדע פער-
אומשטויץ פון דעם האָט מיר האָבען ערלויבט די
הרהיט פון נאָט-הרגס, לויט אייגענעם גע-
זיסע, און דער נאָכזער וועלט-דאָס איז פער-
העכט געזאָרגען און וויליס. די שטאַלדע ענד-
אָר דעם ווי פיהלע זעהר געטראָפּע, פון דער
ווי דארפן נישט פערטאָסטען דאָס פער-הרגען
און יודישע ספרי פּהלא אין דעם זעלבנע זיגע-
לען האָלט פערפערען אַינציקליכאָס בוד
זיכע, אַזערע פון פּהלות. די הורה אין דאָס האָרן
און דער יודישער רעליגיע, און מיר ווילען פער-
זער געשיכטע, און די רוימער און זייער פרייער
פערטאָנג פון דער אַספּעריע זענען געזען און
זיכענטיס קיינעם נישט אַרעסטירט רעליגיע,
פערטאָנג דאָס מען געכאַפט אַרעסטירט רעליגיע
זענענען אַ ספר פון דער הורה האָט מען איהם
זיכענעריכטעט. אין דעם פאָל האָט דער אַראַבישער
זיכענענענענע און דעם הייליגסטען וויר-
זענענענענע זענענענע און דער איינציגער האָט
דער האָבען אין פאַלעסטינא. דער כוּל-מערב אין
א סיל פון אַ ביז העקדש האָט. יודען האָבען
זיכענענענענע און פערטאָסטענע נאָכע 700 יאהר
און רעכט אַ מענטש און איינזיכענענע זייער האָר-
און רעכט האָבען וו גענענענע די אַראַבער נאָך אַ

ל"ו דער ענגלישער צייטונג „סאנדעי" טייטש

די טעג פון זייער גרויסקייט און ווערן סאטלעכע
און זייערע האפערן האבן געזען גוט אפגעקוקט
מיר וויסענדיג גוטס פון קיין פאל, און אימערער וואל
די האפערן געשטערט פתח זייערע תפילות, אויסער
עס פערמאנענטיג וואס פאר, ווען די פאלציי האט
פון דארטען אנגייערסטען, פרי צו אפגעקוקטען
פון דארטען א ווייטגעטענע הענטלעך, וועלכע האט
אפגעטויילט די מענער פון די פרויען, וואס
האט אזוי די נעווערטייכע וואך לויט דער יודישער
רעליגיעזער פראקטיק.

„עס איז שטענדיג צו רענקען, און אזא
הילול קורש וואל האפערן געשען אונטער דער ברך
שישער הערונג, נאך האט פאר א רעוירונג
וועלכע האט אויסער די ארמטעסטיירונג פון מאנ
דאס, אויך די אומפאנגען צו זשאפן א הייזע
נאכצאמלע היים אין פאדעסטייט. מיר קענען וויסן
גוט פערפארן פון אונזער פליכט. ווי עס ווערט
אויס אזוי די רעוירונג לערנען נארום גענוג צו
ערלויבען די רעסטיטוציע ביים פארלירטער פון
ווישע יוגענטלעך פון תלמידי פון פארשטערן
נעמען דעם וואס עס איז געשען מיט א צוהר
צווישן. נאך דעם ווי די ארבעטער האפערן אזוי ניד
פונעם ערלויבענעס צו מאכען די לעבער רעכטע
סאטלעכע האט שוין די רעוירונג קיין ברירה גוט

לוי'ס'ז בער'יכט פון ד' דעווע'י

אויס האט זי' דעזע פערזענלעכע זאכן פארן
ריכט פארן צווייטן קאנגרעסל פון אונזערע יאָרן.
פערשטענדליך, אז דער פריינד און פארשטער
זעלט פארזיכטיג און פול מיט האלצע מעגער.
די אלגעמיינע סאטע פון די שטייער-העכטע
אין דעזע און צווייטע קאנגרעסל מיט 8 פראצענט
נעמען, די פארזיכטע יאָרן און דער זעלבער צייט.
די האטא פערשטעלע 24 פראצענט, די נישט
קין פול פערשטעלע פון אלגעמיינע בידעוועס, דער
צווייטע פון פינאנסיאניזע, און די אינעמאניזע
פארזיכטע זעלנע דערווארטן דעזע מיט 160 מיל
יאָן זאמען, דערס דרוצין די דעזע אינעמאניזע
סייטס אלס רעזולטאט דערפון, האט די קערנע-
סיסטעם אין אומזיכער, און געצויגער אָרס
אין זיין לעצטע פריינדע שרייבט די דעזע, און נישט
די דערגאנג און נישט די זעלבסטפערזאמלונגען
האטען אָיס דאָזיגע קאנגרעסל קיין שום נייע זאך
וואוה נישט געקומען, דער כאנגעל אין סאטע,
האט עס פיהלע זיך לעצטענס אין דער מעהר-
הייט אייראפעאישע לענדער, האט זיך ערקלערט און
א פערזענדלעך פון געלד-סאטע אין פוילע, און
זייל עס זענע נישט קיין אומזיכענס, און אין
דער גאנצערסטער צייט זאל זי אלע פערזע-
נעמען און פערזענלעך די דערגאנג צוועקסעס צו
מאכען פארפערטיגונגען, זעלנע זאכן מעגליך מאַ-
כען איבערצואַלענען די שלעכטע צייט, די דעזע
זעהט פאר, און דער כאנגעל אין סאטע זעט שווע-
וואקען און דער העכטע פון דער מלוכה-קאטע
אין בכלל האטן אירעסמאטלעך לעבען, ביז אָיס
צופער האטען זיך די העכטע פון דער מלוכה-קאטע
נישט פערזענלעכע און העכטע, און די דער

אחרי דבר לשמוע מן א. בעומאז.

מ. לאמפלע און **פ. מענדעלעוויטש**
ווי אויך פון דער נאנצער טרופע.

מאטקע גנב מאטקע גנב
 אין 3 אקטן מיט פראגאט פון שלום אש.
 הויפט-ראל, מאטקע-מ. ראמפע.

גאט פון נקמה **גאט פון נקמה**
 אין 3 קסטען פון ש. אש. אין 3 קסטען פון ש. אש.
 הויפט-דאל. יעקל שמשאווויטש-ה'תשנ"ח הויפט-דאל. יעקל שמשאווויטש-ה'תשנ"ח

טוביה דער מילכיגער
צום שלום: א קאנצערט מיטן אנטיל פון נאנצער אנהאמבא.
אין 4 אקטען פון
שלום - עליכם.

ביילעמען אויף אלע סארטעטעלונגען שוין צו בעקומען אין דער קאסע פון מילחארמאניע.
פארמיניסטערמאן: כ. ארגוואלד.
מוזיקאלישער ליטערא: ז. זעלמאן

פון א שניידערקע ביז א שוישפילערין די האריערע פון א בעריהמטע פילם-ארטיסטע

דעוועלופמענט, מען איז געקומען צו דער איינזעהענדיגער, און די ארטיסטן סוף האבען עפעס א מוש און פנים, וואס ער ווערט געוועזען נאך בעהן פאטאגראפירען. מען האט געמאכט א נויט-פאנאם פון איהר פנים, און עס האט זיך ארויסגעוועזען אז איהר דער לינקער זייט פון פנים וועגן איהרע ציגער אפציעל גרעסער געווען און מערה אפגעשטאנען, ווי אויף דער רעכטער זייט, און דאס האט ארויסגעוועזען די פערקלערונג פון דעם פנים.

מען האט געוועזען א דאקטאר, און נאך האט געגעבען אנטעצה, אראפצושליפען די אפגעשטאנענע ציגער פון דער ארטיסטין, ווי וואלען בעקומען די גארטאלע גרויס, מאריא פוילער האט זיך לאנג געקענקעלט, אבער וואס טוט מען נישט צוליב א פוילס-קארירער? ענדליך האט זיך דאך געמאכט גען ווען אויף דער ווייטערדיגער שטיקעל ארבייט. "אויף וואלט דאס זיכער נישט געטון, וואס ווי איהר, ווען אויך וואלט געהאט א ברעקעל אהונט וועגן די

געוועלשאפט, "אויף" געוועט ווי מיט ליכט, און טיטען, און די וועגן שוישפילערין, און צונאך מיט דעם בערלינער מולדער-טעאטער, אויך און נאשירט געווארען אין פילם. אבער דער וועג צום פילם איז דער שוישפילערין נישט אפגעקומען. ליכט, ווייל די ערשטע אופטאקע פון מאריא פוילער פארן פילם האבען זיך לחלוטין נישט איינגענומען, און צום ערשטונגען פון אלעמען, ווער עס האט געדויערט איהר גרויסע האפנונגען, וועגן ווי אויסדעפאלען מארגען שלעכט. די וועלכע וועגן שעהרדיג, וועלכע האט געהאט א מארגען חנוניגען און רייזעגרויגען פנים פון דער סצענע, האט אויפן פילם בעקומען א קרומען פנים. מען האט געמאכט די ענדלונגען און די האנדערטער רעפערטעס — אבער דער קרומער פנים איז אלץ אפגעבליבען. מאריא פוילער איז געווען און פערצווייפלונג, דאס וועלכע פונעם איהר געווען מיט אלע דירעקטארען און

מיט עטליכע יאהר צוריק האט דער דירעקטאר פון בערלינער מולדער-טעאטער יעסנער, געוועזען אויף א סצענע פון אומאפגערייטענער טעאטער אין פראנקלין א ווער סאלאנספולע, יונגע און שיינע שוישפילערין, און ער האט איהר הייבן אנטווארט פארן בערלינער מולדער-טעאטער. ווי איהר געווען גינגען יאהר אלט, און איהר נאמען איז — מאריא פוילער. דורך אים דעם אנטווארטענע האט די יוגנט, בלאנדע סידעל, א קליינע שוישפילערין אין א טעאטער ערנען אין א פערזאנלעכע העק, דער-גרייכט דעם העכסטען פונקט פון איהרע טעאטער חלומות. ווען זי האט אפגעוויפן מאכען איהר דער-פאלן נאכ'ן אנדערע, און איהר נאמען און בעריהמט קיים האט אפגעוויפן שטייגען, האבען פערזענלעכע טעאטערס זיך אפגעוויפן יאגען נאך איהר. אפילו מאקס ריינהארט האט איהר אויך געהאט אנטא-זשירט, און זי האט צוויי מאנאט געשפילט אין זיין טעאטער.

שניידערקע ביז א שוישפילערין

נישט אפגעוואקסן פון קיין שום ארבייט, און מען האט איהם אויפגעהויבן אויסגעוואקסן אויף צו קאנטראלירען אונטערדרישע וואסער-סטאנציעס, און עס האט רעגולירט ווערע מעכאניזמען לויט די פייפען, וואס וועגן טעלעפאניש איבערגעגעבען פון דער דירעקטע. אויף א פייערליכען אקט, בעה מען האט אויפגעוואקסן א דענקמאל, האט דער טעלעפאן לויטן פערזענליכען פייף פון דעם פערזענלעכע פון די פערזענלעכע שטאטען, אראפגענומען דעם שלייכער, וואס האט בערעקט דעם דענקמאל. אויף איהר האט טעלעפאן ארויסגעוועזען זיין פערזענלעכע נישט נאך צו זיין א שוואכער ארבייטער אונטער דער ערד, נאך אויך א רושענטעלעכע, ווייל אויף דער צערע-מאניע פון דער דענקמאל-דערעפונג איז ער געווען אויסגעוואקסן, ווי עס פאסט זיך שוין צו פערזענלעכע דער געוועלשאפט פון א פערזענלעכע.

פון וועגן וועלכען יחוס וואס דאס רעד טעלעפאן, דאס

מיט יאהרע צוריק האט ער נאך געמאכט דעם נאמען "לומען" און ער איז געווען נישט מערה, ווי א רייכטע אומאפגעוואקסן און א בעריהמטער פראג-צווישער שטערקעלעכער און האטאניסט קאמיל פלאמאריאן. מען האט ווער בעוואונדערט אים די פאנטאסטישע בעשעפעניש, אבער מען האט נאך מערה חזק געמאכט און געוואקסן, אז דאס וועט הייבן מאל נישט פערזענליכע ווערען, ווייל לומען איז געווען א בעשעפעניש, א גולם, אויסגעוועקט פון לופט-שטראלען, און פלאמאריאן, וועלכער איז און איז און דערזעלבענער צייט געווען פארשער און פאקט האט איהם געשיקט אויף די פליגלען פון א ליכט-שטראל אויף א וואונדערליכער נסיעה אין דער שטערקעלעכע, און ער האט איהם בעוואונדערט, און ער וואלט דרייבעלעך דעם נאמען וועלכע שטח מיט דער ניקייט פון א בליק, און נאכדעם וואס ער בערעכענען וועגן הימלישע איבערגענומענע און א ראמאן איצט אבער איז דער דאזיגער שטראלער מענטש פון דעם חלום פון א געלערנטען פערזאנלעכע געווארען און א וויקליכקייט. ער הייסט נישט לומען, נאך "טעלעפאן", און מיט שטערנס האט ער געמאכט און אומאפגעוואקסן נאך דאס, וואס ער איז געווארען גער-ווארען אין אומעריקע, דער מדינה פון שטערקעלעכע ער קאן אויך נישט דרייבעלעך דעם וועלכע-שטח מיט דער ניקייט פון א בליק, ער שטעהט פעסט אויף דער ערד מיט וועגן שטאלענע פיס, אבער דער פאר פערשטעהט ער אסאך אנדערע זאכען, וואס ווי פארגענעגער לומען האט זיך אויף ווי נישט פער-שטאנען.

אבער כמעט קיינער ווייסט נישט די פערזאנלעכע געשיכטע פון אים דער ארטיסטע, וועלכע האט זיך אין אונז יונגען אלטער דערשלאגען צו אנערקענונג און בעריהמטקייט. און צוואנציגהונט מיט דעם, האט א ווערנאליסט זיך געווענדיג צו פרייליך פוילער מיט דער פיסע, זי וואלט איהם עפעס דער-צעהלען פון איהר לעבען, די שוישפילערין האט דערזעהלט פאלגענדעס:

— אויך וואלט געוויס נישט געקומען צו זיין איצטיגער סצענישער קארירער, ווען נישט א געדשיכטע מיט 3 קינדלעכען בוימאנאל, און פון געווען א לערנטיגער ביי א שניידערקע, און אויך האט אפילו נישט געהאט קיין הענה צו חלומען וועגן אנטווארטענער קארירער. און אויב אפילו אויך האט זי געהלומט — איז וועמען געהן, אז די חלומות פון א יונגער נייטערקע? נאך אים האט זיך אונטער געקוקט די געשיכטע מיט די ריי קינדלעכע בוימאנאל, און דאס האט אומגענומענערשט מין גאנצע לעבען און א דאנק דעם פון אויך געווארען דאס, וואס איז ביי איהר. די מעשה איז אויף געווען:

Dr. Z. Aronson
פרייען דאקטאר
צוריקגעהערט
Dr. H. Wolkowski
צעגלניאנא 25, טעל. 26-87
צוריקגעהערט
ספעציעל צוזאם פאר הויט און ווענט-
רישע קראנקהייטען, מענער-
שוועכע, אלע צאט אנטלויפן, בעהנד-
לונג מיט קווארק-שטראלען.
נעמט אן פון 8 פרייה ביז 2 נא. און פון 9-6 א.ו.

Dr. J. Lubicz
med. J. Lubicz
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימנען פון די פלייצע און גלידער.
איינציגע פראצעדור פון וועלכע אומאפגעוואקסן
פערשטען ווי: וועלכע אויף פלייצע, קונסט-
ליכע פיס, נאכגעשטען א.ו.נ. קעממט פון 7-5 א.ו.
צוריקגעהערט.
CIECHOCINEK
וואלאזאומע-גאס — ווילא "Wiktoria"
Dr. W. Łaski
איבערליכע און קינדער-קראנקהייטען
נעמט אן פון 1-טען יוני 1929. 2728
Dr. JACOB EYCHNER
איבערליכע און קינדער-קראנקהייטען
א.ו.נ. 1. מאי 16, טעל. 11-24
קעממט פון 5-7 נאכמיטאג.

איינמאל איז און איז געווען פראנקלין געקומען אויף נאכטראלען דער שוישפילער קלייט פון זיין. אויך האט געהאט גרויס חשק צו געהן צו דעם ארטיסט, זיך פאר איהם פארגעשטעלען, אויסצו-ניסען פאר איהם מין הארץ און צו הערען פון איהם א פאר ווערטער, — אבער ווי קאן מען דאס מאכען, וואס מען מוז וועגן פון שפעס און אונטער אן וואר-שטאט! אבער עס איז נאך געשעהן א נס, און עס האבען אויסגעפאלען דריי קינדלעכע בוימאנאל, פאר אנטווארטענער ארבייט. האט מען געשיקט מינע

א חברה און דערפרייאנען קראם, כדי צו קויפען די בוימאנאל, אבער מיט טרעהערן אין די אייגענע האט זיך מיר איינגענומען איינגענומען זיך, מען וואלט מיר שיקען. אויך פון אומעק נאכ'ן איינקויף אום 2 א זינער ביימאנאל, דער גאנצער גאנצער האט געראפט געווערען נישט מערה, ווי ריי מינומען, אבער אום 6 פארגאכט פון אויך נאך אלץ נישט געווען אין ווארשטאט! קלאר, אז אנטווארטענער געהן קויפען בוימאנאל, האט זיך אין איהר איינעם אומעקגעלונגען אין האטעל, וואו דער נאכטראלער איז איינגעשטאנען, אויך האט איהם פיס גרויס ההלכות פארגעלייגט עטליכע מאנאטלעך, וואס אויך האט איינגעשטאנען אין די נעכט נאך א סאך שווערער ארבייט. דער וועלכע-אין געווען איבער ראשענדיק, און נאך אין דעם וועלכע-אין געווען איז דער ארטיסט געקומען צו זינען ערשטען אין שטוב און האט זיך געראטען, ווי וואלען מיר לאזען אומעקגען מיטן סצענישען וועג. איינגעהויבן האבען זיי נאכמיט געוואלט הערען וועגען דעם, אבער ענדליך האבען זיי זיך דאך געלאזט איבערדערן דורך דעם ארטיסט. און מען האט מיר ארויסגענומען פון ווארשטאט און געלאזט לערנען זיך אויף שוישפילערין. נאך דריי חדשים איינגענומען ארבייט, האט זיך איהר בערעכענעט אלע מינע חברהסען אין דער פראנצא-אקאדעמיע פאר סצענישער קונסט. נאכדעם, ווי אויך האט גענומען דעם קורס, האט מען זיך אנטא-זשירט אין דעם שטאט-טעאטער פון אויסט, און אויף זיך אין דעם רעמאלט נאך אלט געווען קיים 17 יאהר, האבען זיך מינע ערשטען געמאכט אומער-שרייבען אויפן קאנטראקט, וואס אויך האט אפגע-שלאסען מיטן טעאטער.

אויף איהם אין דער "שפונג אויף דער בינע" געלונגען מאריא פוילער אויף אלע 100 פראצענט, און דאס איז אפילו געווארען א סאפעלער שפונג, ווייל אין יענער צייט האט די גרויסע רייטשע פילם-אומאפגעוואקסן פון איהר געוועזענע טעאטער, וועלכע האט זיך געווען נישט געקומען צו דער איינזעהענדיגער, און די ארטיסטן סוף האבען עפעס א מוש און פנים, וואס ער ווערט געוועזען נאך בעהן פאטאגראפירען. מען האט געמאכט א נויט-פאנאם פון איהר פנים, און עס האט זיך ארויסגעוועזען אז איהר דער לינקער זייט פון פנים וועגן איהרע ציגער אפציעל גרעסער געווען און מערה אפגעשטאנען, ווי אויף דער רעכטער זייט, און דאס האט ארויסגעוועזען די פערקלערונג פון דעם פנים.

ישראל, וואס דערווארטען מיר, די געוועזענע אפגעשליפענע ציגער וועגן דעם וואס מען האט געמאכט א נויט-פאנאם פון איהר פנים, און עס האט זיך ארויסגעוועזען אז איהר דער לינקער זייט פון פנים וועגן איהרע ציגער אפציעל גרעסער געווען און מערה אפגעשטאנען, ווי אויף דער רעכטער זייט, און דאס האט ארויסגעוועזען די פערקלערונג פון דעם פנים.

דעוועלופמענט, מען איז געקומען צו דער איינזעהענדיגער, און די ארטיסטן סוף האבען עפעס א מוש און פנים, וואס ער ווערט געוועזען נאך בעהן פאטאגראפירען. מען האט געמאכט א נויט-פאנאם פון איהר פנים, און עס האט זיך ארויסגעוועזען אז איהר דער לינקער זייט פון פנים וועגן איהרע ציגער אפציעל גרעסער געווען און מערה אפגעשטאנען, ווי אויף דער רעכטער זייט, און דאס האט ארויסגעוועזען די פערקלערונג פון דעם פנים.

געוועלשאפט, "אויף" געוועט ווי מיט ליכט, און טיטען, און די וועגן שוישפילערין, און צונאך מיט דעם בערלינער מולדער-טעאטער, אויך און נאשירט געווארען אין פילם. אבער דער וועג צום פילם איז דער שוישפילערין נישט אפגעקומען. ליכט, ווייל די ערשטע אופטאקע פון מאריא פוילער פארן פילם האבען זיך לחלוטין נישט איינגענומען, און צום ערשטונגען פון אלעמען, ווער עס האט געדויערט איהר גרויסע האפנונגען, וועגן ווי אויסדעפאלען מארגען שלעכט. די וועלכע וועגן שעהרדיג, וועלכע האט געהאט א מארגען חנוניגען און רייזעגרויגען פנים פון דער סצענע, האט אויפן פילם בעקומען א קרומען פנים. מען האט געמאכט די ענדלונגען און די האנדערטער רעפערטעס — אבער דער קרומער פנים איז אלץ אפגעבליבען. מאריא פוילער איז געווען און פערצווייפלונג, דאס וועלכע פונעם איהר געווען מיט אלע דירעקטארען און

ארץ-ישראל | וואו איז די מאנדאטעז = מאכט ?
יודען — אראבער
 עס איז גאר קיין ספק נישט, אז יעדעס יי-
 דען האט היינטיגע וואך האסטיגער געקלאפט,
 צוועהליכר ביי די טאג-טעגליכע צרות.

וואָלטען זיך די יודישע מאָנאָבענדער שטעלען געבויט
וואָנען, און אפילו דער פריינליכסטער הענידונג איז
נישט מעגליך צו ענטמינען קינדלדיכע אכטער-און-
טער אייגנזאם. דער רעוואָלטאָן פון דער ראַזינע
ווייזשיקס האָט אויף זיך נישט געלעבט האָט מיט
וואָרעטן. דער מאָנאָמענישער אויפגעהראָט האָט מיט
דער נאָכער קראַפט גלייך אָנגעהויבען צו שטאַלמען
די אַראַבישען „פעוידערעכט“. אַ קליינע מאַשינע,
וועלכע עפענט און שוין געהערדיגע יאהרען געבען
דער כוהל-מערב, איז וועלכע זיך דורך דער נעבן
ער צייט פּענאָט געוואָרען איז ווידער געעפענט געד
וואָרען, און די מאַכטעראַנישע מהפּללים האָבען
אָנגעהויבען צו קאָנפּירירען מיט די יודישע לויטן
נעצניס: „ווער ס'ווייזט העכער, ווערט צווערשט
דערהערט אין הימל“. אויסערדעם איז געהענט
געבען דער כוהל-מערב געעפענט געוואָרען אַ מאַכ-
טעראַנישע אַכסניה, וועלכע איז אין דעם מאַכטעראַ-
נישען פּראָטאָן און ערב דעם יודישען שפּאָנגע-
זיגלט געוואָרען מיט ערנסטען יודישליכע פעכער.
אומזיכט האָבען די יודען פּראָטעסטירט געגען
די ראַזינע פּערהעלטנישען, אויס ריין פאַמעלי-ווייז
דישע סכּוה וועגן די יודישע אָנקלאָגעס אָפּגעוואָרפּען
ווערען דורכן פּאָלעסטינער געריכט און דורך
די יודיסטען פון וואָנאָדאָנער קאָנאָנאָראַמט. און
אַרום איז געוואָקסען די אויפגעגונג צווישען די יודען,
בעת דער קאָנפּליקט וועגן דער כוהל-מערב איז
אין אָנהויב ביי די יודען געווען גאָר אַ רעליגיעזע
פּראָגע (פאַר די אַראַבער קינמאָל גינט) איז זי
איצט געוואָרען אַ דורכאויס פּאָליטישע פּראָגע.
צווישען דער יודישער בעפּעלקערונג האָבען זיך געד
מעהרט די שטימען, וועלכע האָבען געפאַרעט אַ
געוואָלטאָמע לעגונ פון דער פּראָגע און האָבען געד
וואָלט צושטערען די בנינים, וועלכע די אַראַבער
האַבען אויפגעבויט געבען דער כוהל-מערב, ביי אַ
שטיקען פּערהעלטען זיך פון דער מאַנאָטאָמע אַכט
וואָלט די ראַזינע פּערהעלטען לייכט געקענט
אויסנעמיסען ווערען, די צוואַנגענעשטיקען, וועלכע
האַבען אויף לאַנגע יאהרען אָפּגעשטויסען די יודיש
אַראַבישע פּערשטענדיגונג, האָבען געקענט פעויד-
טיגט ווערען; דאָס פּערהעלטען זיך פון דער ענגלי-
שער מאַכט האָט געברענגט דערנאָך, און די עקסטרע-
מען פון פּיידע ווייטען האָבען טרוימפּירט.

עפֿענטליכע דורכגאנגרייכא, אי וואָרינען אָפֿער
דער גאַנצער געביט אַ רעליגיעז אייגענטום
די מאַכענדאָנער, וויל מיט עטליכע גורערס
די צוריק האָט דער סאַטאַן פֿון מאַדראַט אָפֿ-
קויפֿט דאָס גאַנצע ביסלע בופֿעלענע אַלסוואָר,
ס רינגעלט אַרום דעם כּוהל המערב, און האָט
פֿערוואַנדעלט און אַ רעליגיעזען פּלאַץ. ווער
זי רעכ אַלטען יוד, וועלכער דערווענט זיך אַהר
טאָרענענע, אַ ויצאָק! איז און גרעסטען
ערטאָן, אַזוי זיכ־פֿור קאָר ער זיך העכסטענס
פֿערענגע, אַזאַלטע לעדיגע גאַפֿט־פּושקע. וויל
וערט פֿעהליסט, אַז אַ פּאַנק וועט זיין אַזאַנאָג
ווישען פֿעזיק־רעכט און וועט פֿערלעדיגע דעם
טאַטום קאָף, און אָפֿט און עס צוליב דעם
קומען צו שטריימען, וועלכע זענען אַרױפֿער אין
שלענען און שטיינבאַמפֿאַרדען מצד די אַראַבער.
לנבֿי די ראָזיגע פּאַקטען וועט יעדער פֿערגיפֿ-
ער מענטש פֿרענען: „וואו איז די רעזירױנג, ועל-
דאַרף מיט די עשטימאָנען פֿון מאַדראַט שווען
הייליגע טערער?“ וואו זענען די פֿערמאַטאָריעל
בעאַמטע, וועמענס אויפֿגאַבע סײַז צו ווירקען
ס פֿערמטלעך צווישען די שטרייטענדיגע צדדים?
וויף אַז נאָר אַזוי: נעהר אַיפֿעראַשענדיגער,
ספֿער. מיזא זיך דערטאָנען און די געשעטענישען,
לכּע ווירענען שוין פֿאַלד אַ יאָרה. בער דער אָפֿ-
זענהייט פֿון פֿריטישען הייזקאָמיטאַר האָט דער
ראַטנאָוואָרטיכער בעאַמטער, דער גובערנאַטאָר
ירושלים נישט נאָר נישט געפֿרובֿט צו מאַכען
זי, נאָר דער האָט לידער מיט זיין טאַקטיק פֿע-
טענד מיטגעדאַלפֿען צו פֿערשאַרפֿען די גענעבֿ-
צען. ווירער איז געווען אַ קליינליכער פֿרעטעקסס,
פֿון האָט געגעבען די מאַכענדאָנער עלעגענהייט
צו פֿעקלאָרען. די ווירע האָבען, כדי אַפּאָסירען
מענער פֿון פֿרויען, אַוועקגעשטעלט אַ פּאַפֿירען
נעטל. דער גובערנאַטאָר פֿון ירושלים האָט דע-
ף געגעבען אַ בופֿעהל, נישט פֿערשטערנערט זיך
קליינע, אַ ופֿעזיטיגען דאָס ווענטעל. צוליב
לוגיעזען מעזים האָט מען דעם דאָזיגען בעפֿעהל
שט אויסגעפֿיהרט, פֿאַלד האָבען זיך אַריינגעמישט
וישען פּאַליציי־אַרגאַנען און סײַז איי כאַמע
דפֿאָר געקומען צו ווער נישט קיין הייליגע צד

אין א ברית פון ירושלים שרייבט דעם קאמערס
אנדערס פון „בערלינער טאגעבלאט“.

האדוש אמין על הוסיני, עמינען און רעליג-
יער ראש פון די מאכטדאנער אין ירושלים,
און מאדראס און קאאירא און אלזשיר פעהיאמלען
מאדראס און קאאירא און אלזשיר פעהיאמלען
די ארבעט פון פראנצאס און ווערען זיך צום
עלעקטראנער מיט רעזאנציעס. אין דער וועלכער צייט
היינט די ווערן פון לעמבערג און פילאדעלפיע, פון
דער איסטמיר און ווייטשעפעל פראטעסטאן צו אלע
וועלכע אומגעבן אבער. אין לאנדאן אומגעבן האנדעל
וועט דער ערירונג קלאנגעל אומגעבן. וועלכער אין און
אומגעבן אומגעבן אומגעבן אומגעבן אומגעבן
וועט קאמערס. אבער די נעשעהענישען ווערענען.
וועט אומגעבן אומגעבן אומגעבן אומגעבן אומגעבן
אבער דער נעשעהעניש פון בלוטיגע אומגעבן (בעט).
און „ב. ט.“ די מורא האט זיך פאקטיש מיט א
רויסער שנעלקים ארויסגעווען פיהל פערעכטונג
די און און עס מעגליך, און די אלט-בוכדור
וועט שטיינער פון כחל מערבי וועט פלוצים געד-
אכטע צו שטיינער פון אומגעבן און צוליב א מועת
און נעשעהעניש פון אומגעבן אומגעבן אומגעבן
וועט חזשע ווערען און אומגעבן, וועלכע האט זיך
געדורכט אומגעבן?

דער כחל המעבר אין און די לעצטע איבערפליי-
געניש פון ווערען טעמעלע. מעכטיגע שטיינער אומגעבן
אומגעבן ווערען דער אומגעבן פראנט פון דעם
וועלכער שטאט. טאג-אין טאג-אויס און פערעכטונג
און פערעכטונג פון שבת פערעכטונג זיך דארט
אין פארמע ווען פון ירושלים און ווערען איבער
דעם צוועטערען היליגסטן. די שטיינער ווערען געד-
טון נעשעהעניש פון די גליהענדיגע קושען פון גליהענדיגע,
אלע אומגעבן און ווערען פון די יענעשען ווערען דא
איבערגענומען דעם אלעמעכטיגען. דער מנהג ווערט
אומגעבן הונדערטער און אומגעבן אומגעבן אומגעבן
רויסט בלייבט דא שטענדיג פערנאפט.

שטערקער האָט אײַסליך יידיש האַרץ גע-
קלעמט, ווי אלע מאָל, אין עהנליכע פּאַלעס מין
מענטשן-שחיסות.
וואָרעם — צום גליק איז דאָס „נאַרישע האַרץ“
נישט שטענדיג אונטערטעניג צום סכל און פער-
גומט, און זי גיט זיך נישט אָפּ קיין געוועסענע דין
והשבון אין דער פאָליטישער מאַטעמאַטיק מין רע-
אַלע מוזות.
יא, די אַזוי-גערוּפּענע „פאָראַויסדעהער“ אין
„האַלבע נביאים“ זענען אַלער גערעכט, אז מען
טאָר זיך נישט שפּילען מיט פּייער; גערעכט זענען
אמער איין זייערע וואָרענונגען און פּעוואָרעני-
שען, אָבער —
אזוי דער אמת'ער גאַנצער נביא, וועלכער
אַפּפּירט מיט אמת'ע זעהענישען, — נישט פער-
זעהענישען, — וואָס הערט מיט אמת'ן הערען, —
נישט מיט אָנצוגעהערענישען — צורייסט דאָך אויף
זיך די בגדים און בעשים זיך דעם קאָפּ מיט אַש,
אין פּעוויינט דעם גרויסען חורבן, ווען דער חיר-
בן קומט, ווען דער פּוסק לויט'ס צווישען די
חורבות...

די בעליידינג פֿע אונז פֿארם

האט אליין, דורכנעמאכט די מלחמה און האט דערנענטערט אהן חכמות, און טעאריעס וועגן דעם פריידען און פריידען - יא, אויך די פריידען און שטיטעפרייען - פון די יונגע זעלנער אין דעם בלוט-בלאטגעקאפערס.

דאס בוך איז געשריבען מיט טרעהרען
אָבער די טרעהרען בלייבען מיט געלעכטער; דאָס
בוך איז פול מיט זיפצען - ווי קען עס אַנדערש
זיין? - אָבער די זיפצען זענען נישט קיין ביטער-
רע, נישט קיין קלעה'דיגע און אמילו נישט קיין
פראַטעסטירענדיגע.

אמת, ווען מען לייענט איבער דאָס בוך
זעהט מען בעשיינפערליך ווי זיגלאָ און פאַרברע-
כערש מלחמה איז ... אָבער דאָס קומט דאָן
ממילא, נאטירליך, וואָרום וואָס פאַר אַ געטרי-
און פשוט קריגס-ביילד פיהרט אייך נישט צו דעם
זעלבן בעשלאָס.

און דאך האָט אויך דאָס שטיל און פשוט
בוך געקענט אַרייַסרופען אַ פאַרלימענען שטורעם
מיט שמוץ-וואַרפער?? ווי זינלאָז און ברוטאָל
טראַכט איהר מזו זיין אַ פאַסיראַטיום, וועלכע
קען זיך פיהלען בעלידיגט פֿון דאָס ריין פשוט
מעגשליך בוך ווי רעמאַרקס...

און דאך קען מען אויך רהמנות האַבען אויף
די פאטריאָטען - דייטשע און אַנדערע - וועלכע
פיהלען זיך בעליידיגט און פערשוועכט פֿון רע-
מאַרקס מלחמה-בוך. רעמאַרק זאָגען זיי, האָט בע-
פיידיגט די אונגאַרס, דעם זעלנערישען מינדיר-
און מען קען עס פערשטעחן, ווי נאַריש עס
זאָל גיט זיין.
מענטשן זענען שוין לאַזי: זיי קענען מקרי-
זיין ווייטער לעבענס צוליב אונגאַרס, צוליב מונ-
(היינטער זעה 11-טע זייט).

פיר לעא קעניג

וְהַיִּיטט נאָר קראַמער.
וואָס דען אַדיטט וועט
נרשועכען דעם העראַאישען
נאָר אַ יוד
פאַטריאַטיזם
דערויף פאַ-

די דייטשע ראדיקאלע און רעפובליקאנישע
עסע ווידער פארטיידיגט רעמארקס'ען אין זיין
אויסרעכענדיג די אלע מעלות פון דעם ווערק.
און איצט ווען מען האט נאך אנגעהויבן
דערן. אז דער יונגער רעמארק וועט קריגען
באמבעל פריז (פאר ליטעראטור צו פאר שלום
וואס נאך גישט בעקאנט), איז די מחלוקה אין
ייטשלאגער פארם דעם ביז געווארען, ווייזט אויס,
די היינצער און שטארקער.

די קאנסערוואטיווע ינגערס זינען שטארקער, די רעוואלוציאנער אין ראדיקאלען פערסאנלעכקייט זייער פארטיי זאך. מיט איין ווארט: פאר א ליטערארישער ערק איז געווארען א פאליטישער פראגע, ארום אפצוהאלטן מען קעמפט ווי ארום א פארום.

אז אונז פשוט און שטיל מענשליך בוך ווי
עמארקס, וואס האט קיין טעארעטישע, אגיטא-
ארישע און אפילא. עכט און ריין קינסטלערישע
רינציפען און טענדענצן נישט, וואל אריסרופע
ווא אפיטישען קאמף בעווייזט שוין גענוג אליי-
נ ווייט טארפילפול'ס און צוקריפע'ס איז ד
יינטיגע מענשליכע געזעלשאפט.

אי ז זיכרונען א יונגער מענטש, וועלכע

אין דייטשלאַנד, הערשן מיר פון די צייטן
נע, געהט אָן אַ צינד אַ ליטעראַרישע מלחמה
מזוה אַרום רעמאָרקס וועלט בערימטען מלחמה
בין „אויפֿן מערב פּראָגוס – קיין ניעס“: די
אָנפֿערטוואַסונג ינגקווישע פרעסע וואָרפט שמץ
אויפֿן דעם מחבר און אויפֿן דעם פֿינעם פּשוט
אָנשליכען בוך, וואָס ער האָט אָנגעשריבען און
מיט וועלכען די גאנצע וועלט, קען מען זאָגען

די דייטשע קאנסערוואטאָרען זענען אַ וועק
זױ ווייט אין זייערע אַטאַקס אויף דעם יונגען
העזלינג בעריהמס געוואָרענעם שרייבער, אַז זיי
האַבען איהם אַזש בעשולדיגט אין גנבה (ער
האַט פֿלומדע דעם מאַניסקריפט פֿונ'ם בוך צוגע-
נומען בי אַ געהרג'עטען סאַדראַם) און וואָס
אָך ערנער איז זיי בעשולדיגען איהם אַזש אין
וידויקייט... ער איז נישט קיין אַכט'ער דייטש,
אָבען זיי אַ פּשוטי, אַז איהר וועט ליינענע דעם

נישט פירגער-קריג, נאָר ברידער-מאָרד!
און דורות וועלען בעוויינען און בעזינגען
די אומגעקומענע זיין - פון איין פאָטער-
בעוויינען וועלען זיי דעם אומזין פון די איי-
זענער פארשטעלן ווי אַ פּאַטער-פּאַטער-פּאַטער!

טיגע רציחות פון בירע „צדדים“ —
בעזינגען וועלען זיי די העלדשיקייט פון ביי
דע ברידער, וואס זענען פון שטן-מקטרג פער
בלענדט געוואָרען. —
פון דעם שטן, וואס האט אַזוי ליב צו שפּאַ
צירען אין שעפּטען-פעלעכעל, און וואס זיין מילי
איז נאָר אויסען שלום ושלחה דעמען מחלוקת. —
און זיי וועט שוין פרייען!

מז

קיינמאל קאן מען נישט אויסמעקען פון זיך
דאס בילד אין דעם געדענק פון מוטער אין לענד,
וועלכע האבען אונז געבוירען צו עקזיסטענץ, צו
זעלבסטבעוואוסטזיין, און צו דער קדושה, וואס איז
דער ענד-ציל פון דעם מין - מענש.

די טראַגיק פון דעם יודישען ישוב אין
ארץ ישראל בעשטעהט דערהויפנט אין דעם, וואָס
ישראל איז צוריקגעקומען צום לאַנד אַ פאַרטנע-
שטיטענער, מיט אַ ריזיגטן באַגאַנזש פון שווער-
אָנפארדינטער קולטור צו דער קולטורלאָזיקייט
פון זיין ברודער ישמעאל, וואָס האָט דאָס לאַנד
איבערגעלאָזט אין דעם זעלבן מעמד, ווי ס'איז
געווען נאָכ'ן חורבן, אין וואָס האָט עס נאָך מעהר
פערנאכזעטיגט —

ווילד אין גאָ ווילדער געוואָרען איז דער
פּראָפּער אין זיין טויזענד-יאָהריגער צוויקנעשט-
געקייט, און דער ברודער-איינסטינקט איז אין איהם
פערטעמפּט געוואָרען. אזוי אז ס'איז נישט אים-
געשלאָסען דאָס סימן-מיסע נעהמט ער אָן
פאַר מיידליכער מיסאָנערישקייט, וואָס איהם
קאָן זיך אויסווייזן אין דער נאָטווענדיגקייט פֿון
דער אַריינבראָכטער יודישער קולטור - אַ ריה
פֿון טויזנטן אַהנים איז כּוּנאַ...

צי בענדט אינגאנצען דעם פארשפער דער
 חוש-הריח - קאן מען נישט זאגן, אָבער אָ דער
 חוש הראיה בענדט איהם - דאָס איז זיכער, וואָ-
 רום ווען ס'וואָלט נישט אזוי געווען, וואָלט ער
 זיך דאָך נישט מיט מעסער אין די צייהן גע'גנב'ט
 צו דערשטעכען זיין ברודער -
 וואָלט ער דאָך געוואוסט, אָ דער געשיכט-
 היכער גורל איז - די ביידע ברידער זאָלען פריד-
 ל'ך צוזאמענלעבען און צוזאמענשטעלן אויף זיי

ווי האט זיך דארט געלעבט די יודען פאר'ן קריג און איצט

עס האָט מיך געצויגן קענען צו לערנען
פערזענליך דעם שאַפער פון „גאָרמאָסט שעיע וורט-
מאָש“ און פֿון „אינפֿאָוועט דיפֿענצאַ“ (דער וידוי
פֿון אַ טוצער) און איך האָב דערצו געהאַט אַ ג-ג
האַרע און פֿאָסטינג געלערענעהייט, מיינער אַ יאָגענד
וואָס איז געווען פֿיל עלטער פֿון מיר,
האַלפערן, אַ שוועסטערקינד פֿון פֿעלדמאַנער, האָט

אויב ס'ווערט געזאגט אז ער וועט זיין דארט
און ער וועט זיין דארט און ער וועט זיין דארט

מוראדיגע אכזריות פון די אראבער געשענדעט פרויען, געשניטן בייכער, געשטאכן אויגען

דישע הייזער זענען פערברענט געווארן. דער ליב-
ווייטער בית-המדרש "תורת-חסד" איז אונטער א
שטארק מיליטערישער וואך איבערגעברענגען גע-
ווארען צו הרב קוק.

געשטארבען פאר עגמח-נפש

ניי-יארק, 29 (יט"א טעלעגראפיש) דעם
בעקאנטער רויסער ציוניסט חיים סאָלעוויטש
וועלכער איז געקומען קיין ניי-יארק פון רויסישע
פערשיקונג, האט פון די אָנגעקומענע ידיעות פון
אויף-ישראל בעקומען אַ האַרץ-שלאג און געשטא-
כען.

אראבער פון עבר הירדן גרייטען צו אנאיוואויע אויף ארץ ישראל

וועלכע דערלאזען נישט די באַהערס וואָלען זיך רעדן
נעהנטערען צו דער שטאָט.
ביירוט, 29 (ספ. טעל.) אין גאנץ סיריע
גרייט מע זיך צו ערשטע אונרוהען מצד די אַראַב-
ער. אין ביירוט זענען אַלע געשעפטען געשלאָסן
סען. די הייזער פון די ענגלישע פירער זענען בעד
וואַכט מיט מיליטער.
די גרעניצען צווישן סיריע און ארץ-ישראל
זענען דורך ענגלאַנד, ווי אויך דורך פראַנקרײך גע-
לאָזט און אָנגעקומען די ערשטע איטאַליענישע
קרײַס-שיף.
ירושלים, 29 (ספ. טעל.)
טראַגיקע, וואָס אין ירושלים געפֿינט זיך
פיל מיליטער, האָט דאָס ביי דער ירושלימער מאַכט
ארויסגעוואָרען אַ בעאונרוהונג די ידיעה וועגן
אנאָלעמיינעם אויסשטאַנד פון די אַראַבער. לויט
די אָנגעקומענע ידיעות זענען פערברענט געוואָרען
8 יידישע קאלאָניעס.

ענגלישע מיליטער ווירקט אויף דער לאגע

ביירוט, 28 (יט"א טעלעגראפיש) פון ארץ-
ישראל קומען אָן בערוהיגענדע ידיעות דאָס אַנ-
קומען פון שטארקע ענגלישע מיליטער-אָפּטיילונג
האָט געהאַט אַ ווירקונג, די באַהן-קאָמניקאַציע
איז צוריק געשטעלט געוואָרען, אין ירושלים און
תל-אביב איז רוהיג, אַרבייט און האַנדל איז
נישט סטויג.

יודישע הייזער ברענען

ירושלים, 29 (יט"א טעלעגראפיש) 3 יו.

האָט פּענאַלעטן 40 יידען, זענען די ווילדע אַראַב-
ער אַרײַן רוכן דאָך, אויסגעמאַרשט 18 מער
נער און געפֿרובט צוגעהערן די פרויען. דער ישיבה
סעקרעטאַר איז אומגעקומען בעהן פערטירונגען
וין פרוי. די ישיבה איז אינגאנצען פערניכטעט,
די ספרים פערברענט. צום סוף איז ערשט איז אַנ-
געקומען דער פּאָליציי-קאָמאַנדאַנט, וועלכער די
אַראַבער האָבען דערשטאַמט.
קאַאירא, 29 (ספ. טעל.)
דאָ קומען אָן פסדר פערשעסיגעט ידיעות
וועגן דער שרעקליכער שחיטה אויף יידען אין
חברון. אין מוצא האָט מען איינגעשלאָסען אַ יו-
דישע פאמיליע פון 7 פערזאָן און איהר אייגען
הויז פערקלאָפּט די שווער און פּענסטער און נאָכ-
דער אונטערגעצונדען. אַלע זענען אומגעקומען אין
די פלאמען.
די קריסטליכע הייזער אין חברון זענען בעד
צייכענט געוואָרען מיט בלאָהע צלמים און זיי זע-
נען געבליבען אונטערהערט.
די ידיעות, וואָס שטאַמען פון פראַנצויזישע
קאָנעלען זענען דער צאָהל פון 600 טויטע, האָבען
זיך ביי אַיטס נאָכנישט בעשטעטיגט.

קאַאירא, 29 (יט"א טעלעגראפיש).
ענטלעכע פון ירושלים און חברון ניבען
איבער שווערליכע פרטים וועגן דער שחיטה אין
חברון. ווען די אַראַבער האָבען זיך פּענאַלעט
פרי אָנגעפאלען אויף יידען, זענען די רעגים קאָס-
טאל און פראַנקאַ וואָס צו דער פּאָליציי און גע-
פּעטען שוין. דאָרט האָט מען זיי געענטפערט, אַז
ס'איז אַ סכנה צו געבען שוין זענען די אַראַבער,
ווייל דאָס קען די לעבענע נאָך מער אויפרייצען,
באַלד דערויף האָבען די אַראַבער עמבאַרעס איר
נעם שמואל ראָזענבאַלד.
שבת אין דערפֿירט האָבען זיך די אַראַבער
פערזאָנלעך און געדראָהט מיט אָנפאלען רערנאָך
האָבען זיי געפֿאָרעט, מ'זאָל זיי אַרויסגעבען די
פרויען און טירלעך די מענער האָבען זיך שוואַרץ
אָנגעגענגעשטעלט, די אַראַבער האָבען דאָן אַרויס-
געוואָרען אַ מוראדיגע אכזריות אין די אייגען פון
אַ יו, האָבען זיי ווין טאָכטער אויסגעשניטען דעם
בויך, איהרע אויסגעשניטען די אויגען, און אַנאָנ-
דער הויז האָבען זיי ערשטיקט דעם מאַן, צוגענומען
די פרוי און ביי איהר פאָטער אָפּגעשניטען דעם
קאָפּ.
אין הויז פון סלאָנים, וואו ס'האָבען זיך גע-
דאָס געוועהר ווערט נישט צוריקגעגעבן

דאס געוועהר ווערט נישט צוריקגעגעבן

דער אַרענערונג די געלענהייט אַהויפּצוואַרפֿען
די שולד אויף די יידען און צו בערעכטיגען די
שחיטה פון די אַראַבער.
ירושלים, 29 (יט"א טעלעגראפיש) דער
ריכטריק קאָמסיטאַר קעז ראָטש האָט זיך בעד
ס'האָט צוגעפֿירט אַ וועגן פון שטאַט-טראַנס-
בי וועגן נאָך נישט צושטאַנד געקומען, ווייל די
יידען זענען נישט געקומען.
לענדאָן, 29 (יט"א טעלעגראפיש) אויף
דער שוועל פון דער הער און דערשטאַמען געוואָרען
דורך אַ פּאָליציי-אָנאָן אַ יו, וועלכער האָט נישט פער-
שטאַנען דעם בעפֿעהל פון אַ פּאָליציי-אָנאָן אויף
ענגליש זיך אָפּצושטעלען.

דאס געוועהר ווערט נישט צוריקגעגעבן

וואָרשא, 29 (יט"א טעלעגראפיש) צוליב דער
ידיעה, וואָס האָט זיך בעוויזען אין אַוואַרשאווער
צייטונג, אַז די ענגלישע אַדמיניסטראַציע האָט צו-
ריקגעגעבן דאָס געוועהר דער יודישער זעלבסט-
האָט זיך די י.ט.א. אָפּטיילונג אין וואָרשא
געווענדעט צו איהר צעטרעפֿע קיין לענדאָן מיט
אַנאָפֿערנע אויף וויפֿיל די דאָזיגע ידיעה שטימט
מיט דער ווירקליכקייט. פון לענדאָן איז געקומען
אַנענטפער, אַז די ידיעה ווערט נישט בעשטעטיגט
ירושלים, 29 (יט"א טעלעגראפיש) אין
תל אביב און יפו איז רוהיג, אין יפו האָט מען
אין ווערע הייזער געפֿונען צוויי ערשטערע אַראַב-
בישע פאמיליעס. דאָס האָט אַרויסגעוואָרען אַ גרוי-
סע אויפֿרענגונג צווישן די אַראַבער און נישט זיי אויך

ארץ-ישראל אפגעשלאסען פון ארע זייטען ענטוואפנונג קומט ווייטער פאר. -- רשימה פון 26 הרוגים אין חברון

דעם מען, אַז נעכטען אין אָווענד איז דאָרט ענ-
קומען צו גרעסערע צוזאַמענשטויסען מיט אַראַ-
בערן די יידישע בעפֿעלקערונג האָט געשטעלט אַ
פערטירונג ווידערשטאַנד, די אַראַבער זענען ענט-
לאָסען, איבערלאָזנדיג 8 טויטע.

תל-אביב, 29 אויג. (טעל.) אין שטאָט
פילט זיך אַ שטארקער מאַנגעל אין לעבענס-מי-
טעל; עס געפינען זיך אין דער שטאָט 25 טוי-
זענד אנטלאָפֿענע פון די קאלאָניעס, וועלכע זוכען
שוין אין תל-אביב.

קאָנסטאַנטינאָפֿאָל, 29 (טעל.) די הי-
גע פרעסע מעלדעט, אַז אָפּטיילונגען פון דער יו-
דישער זעלבסט-שוין אין ארץ ישראל, וועלכע האָ-
בען זיך ביי אַיטס געמונען אין אַ פערטיידיגונגס-
צושטאַנד, זענען יעצט אַריבערגעגאַנגען אין אַגנדיק
געגען די אַראַבער. אַ דאָנק דער הילף פון די
מסדר ניי-אָנגעקומענע אָפּטיילונגען פון זעלבסט-
שוין האָבען די יידען אָנגעהאַלטען אַ רייה נצח-
נזח איבער די אַראַבער.

אין אייגנע ערטער איז געקומען צו גרעסער-
רע צוזאַמענשטויסען צווישן יידען און אַראַבער.
די אַראַבער האָבען געמוט אָפּטרעטען איבערלאָ-
זנדיג עטליכע צעהנדליק פערזאָנלעכע אין דער
יודישער זייט זענען די קרבנות פערזאָנלעכעס
קלענער.

עלטערן!

אין פֿון לענג
עקוויטעטירטע
קינדער האָט יעדען און פאָרשטעכט שולעס צו
לערנען: חומש, רש"י, ניד, משניות, גמרא, תנ"ך.
פּוֹרָק, יעדע און שרייבט העברעאיש און יודישע
בריות וועלכעס צושטעלען, מ'הערן אויך אָנגע-
טאָן אַנשטעל פון אַ יאָהר און, ווי ס'הערט אין פער-
וואָן פון אַ חרדים אויסגעלערנט ניינדיק עבר, אַ שרעק-
וועלכע ווערען ערציהונג! — צאָטנעריכע פּרייזען!
מנהל יחיאל דוד ראָזענפֿעלד
פּלעט האַלאַשמיש (נייע שטאָט)
דער שטאָט, רעכט, 2, שו.

פראם רייפנבערג פער- וואונדעם

ירושלים, 29 (ספ. טעל.) צווישן די
פערזאָנלעכע בעד די לעצטע געשעהענישען
געפינט זיך אויך דער דאָצענט פון ירושלים-ער
אניווערסיטעט פּראָפּ. רייפנבערג.

ווי זעהט אויס אין ירושלים

ירושלים, 29 (ספ. טעל.) אויך היינטיגע
היינטיגע נאָכט האָבען זיך אין פערטירונגען טי-
לען פון שטאָט געהערט איינצולעצן שטאָט און
ערשטווייזן איז אויך געקומען צו קליינע צווא-
געשטויסען צווישן ענגלישע מיליטערישע
פּאַטראָלען און אייגענע אַראַבער.

די דאָזיגע פּאַטראָלען, וועלכע זענען שוועל-
ליקוידירט געוואָרען, זענען נישט פֿון קיין גרע-
סערע בעדייטונג.

הויז מיליטערישע אָפּטיילונגען זעהט מען
נאָך אין שטאָט גרעסערע און קלענערע זעלבסט-
שוין-פּאַטראָלען, וועלכע האָבען פון דער ענגלי-
שער מאַכט צוריקגעקומען דאָס געוועהר.
וועגען דער לעצטע אין די קאלאָניעס אין די
ווייטע קאָנטען פון לענד זענען נאָך אַלץ נישט
קיין זיכערע ידיעות, ירושלים זעהט אויס ווי אַ
קריגס-לאַגער, בפרט איז דאָ אַ סך מיליטער אין
דער אַלעשטאָט פֿון ירושלים, איבער וועלכער עס
מליכען אַרום מלחמה אַפּראַפֿלאַנען.

גרויסע צאָהל הרוגים בעת די קאמפּען ביי תל-אביב

קאַאירא, 29 (טעל.) דער ספּעציעלער
שליח פֿון "יוניטער פּרעס" מעלדעט, אַז וועגען
די גרויסע קאמפּען, וואָס זענען פּאַרגעקומען ביי
תל-אביב, בעווייזט די צאָהל הרוגים בעת די
שלאָכטן ווי עס איז אָפּציעל פּענסטעשטעלט גע-
וואָרען, זענען ביז מאַנטאָג אין אָווענד אומגעק-
מען 180 יידען און 90 אַראַבער.
תל-אביב, 29 (טעל.) פון גס-צינה מעל-

גאנצע לענד איז אָפּגעשלאָסען פון אַלע זייטען,
קיין דעפּעשען קומען נישט אָן. קיין שום צייטונג-
גען ערשיינען נישט. די וועלט איז דעריבער
אויסגעשלאָסן אויף קלענען, נישט האָבענדיג
אין קאָ. וויקאָפּציע קיין גענויע ידיעות.

די לאגע נישט געענדערט סאמוניקאט פון קאלאניאל-אמט

לענדאָן, 29 (טעל.) היינט איז פערטענט-
ליכט געוואָרען אַ קאָמניקאַט פון קאַלאַניאַל-מי-
ניסטערום, אַז די לאַגע אין ארץ-ישראל האָט זיך
פּעס נישט געענדערט, די בעדראָהע-ישובים
ווערען דורך קריגס-עקספּלאַנען פסדר אָפּטערווירט.
געכטען האָבען די אַפּראַפֿלאַנען געפּענעט אַ
פּייזר אויף בעוואָפּענטע אַראַבישע מחנות.
— די ענגלישע רעגירונג האָט בעשלאָסען
מעהר קיין ארץ-ישראל קיין מיליטער נישט צו שו-
קען, די איצטיגע צאָהל מיליטער איז גאָנג צו
דערהאַלטען די רוה אין לענד.

יט"א אַלס טעגליכע צייטונג

ירושלים, 29 (יט"א טעלעגראפיש) די
צענטראַלע פון יט"א האָט זיך געווענדעט צום
נציב העליון סיר טענעסעלער וועגען אַנערלויב-
ניש אַרויסצוגעבען אַלס טעגליכע צייטונג די
בילדעטיגע פון יט"א.

ווייטער ענטוואפנונג

קאַאירא, 29 (יט"א טעלעגראפיש) די ענג-
לישע אַדמיניסטראַציע ענטוואפּענט ווייטער די
ציוויל-בעפֿעלקערונג, אַלע ענגלישע בירגער זענען
שוין ענטוואָפּענט.

החלוץ פאדערט 8000 מער- טיפיקאטען

וואָרשא, 29 (יט"א טעלעגראפיש) דער צ.
ק. פֿון "החלוץ" האָט זיך געווענדעט טעלעגראפיש
צום צאָניסטישען עקזעקוטיוו וועגען צושטעלען
8000 סערטיפיקאַטען פֿאַר חלוצים.

ירושלים, 29 (יט"א טעלעגראפיש) ביי
איצט זענען בעקאנט געוואָרען אַ הויך די שוין
פערטענטליכע פּאַליציי-נעמען פון די דער-
הרענטע יידען אין חברון:

- נחמן סינגל, (2) משה און (3) יעקב גאז-
דאָס, (4) אסתר גושן (5) אברהם און (6) אידא
יוני (7) קלערס האַסאָן, (אַנאָפֿערנע פֿון) יצחק
אבנשאווע (9) בצלאל זאמבעק (10) דער אַלסער
מלמד משה גאָלדשמיד (11) יצחק און (12) לאה
אבן שרדי (13) נח צימערמאַן (14) בן ציון גרשון
(אַנאָפֿערנע) (15) הרב צבי דראַבקיין (פון)
שקלאָוו (16) הרב משה גרענעוונסקי (פון וואָרשאַ)
(17) יעקב גרענעוונסקי (18) אלימלך ליכטענשטיין
(19) אַלחנא וואָלדמיש (20) בצלאל לייזעוואָוסקי (21)
דובנאַקאָ (אַ שויל-דירעקטאָר פון תל-אביב) 22
זיין פֿון (23) אהרן גאָלדעוואָוסקי (24) שמעון קאָ-
רין 25 אונטער) 26 אריה חייקעל.

די לוייה פון די חברונער קדושים

ירושלים, 29 (ספ. טעל.) ערשט נעכטען
איז אין חברון פּאַרגעקומען די לוייה פון די ער-
שטע הרוגים. עס זענען געבראַכט געוואָרען צו
קבר ישראל 30 ישיבה בחורים פון חברונער
ישיבה. עס האָבען זיך אָנגעשפּילט טראַגישע
טצענס, דאָס מיליטער האָט נישט ערלויבט צו
קיין שום אַרויסטריט פון די אַראַבער.

דער גרויזאמער חורבן אין חברון

קאַאירא, 29 (יט"א טעלעגראפיש) דער
חורבן פון חברון איז אַ גרויזאָמער, אַלע יידישע
הייזער זענען צוראָפֿירט, די שוועלען זענען פֿער-
ברענט און חורב געמאַכט. ס'זענען אימגעקומען
51 יודען, 67 זענען שווער אָפּגעוואַנדעט 17 —
לייכט. די צאָהל פון די דערהרגעטע אַראַבער איז 30.
איזאלאציע פון ארץ-ישראל
ירושלים, 29 (יט"א טעלעגראפיש) דאָס

די בעלידיגטע אוניפארם

אין נישט ווי א מיליאן ווערענדיג קריכענדיג
ווערענדיג קריכענדיג, ווערענדיג קריכענדיג, ווערענדיג קריכענדיג
אויף דאס לייב מיט דער נשמה.

און מענטשן קענען נישט מוחל ווען מען
בעלידיגט ווערענדיג קריכענדיג, ווערענדיג קריכענדיג
בענען נאך נישט ווערענדיג קריכענדיג, ווערענדיג קריכענדיג
דאס שטריימעל וואל לעבען.
מען וואלט אז אויף די רייטשע קריכענדיג
און אלמנות האבען פראפעסערס געווען רעמאקס
בונד וועלכעס איז פול מיט אונז נאך נישט ווערענדיג קריכענדיג
ליבע צו ווערענדיג קריכענדיג, ווערענדיג קריכענדיג
פון נישט פון דא, וואס גלויבען אז די ראלע פון
פראיען און אפילו מוטערס בשעת דער וועלט קריג
איז געווען אז נאכדעם און וועלכעס-אפערענדיג
די אמת'ע ראלע פון דער פרוי בשעת דער וועלט
מלחמה איז, דאס ווי, נאך נישט געשילדערט גע-
ווערענדיג קריכענדיג.

ווער פון אונז גערעכט נישט ווי די פרויען
אין טרויער פלענען זיך קאנען אזוי פאטריאטיש
„פערשפילען“ מיט פערשידענע קינדער ספארטען
אין דער צייט ווען קינדער, קינדער, קינדער האבען
זיך געקאמפערט אין אונזערע און די פלוטדאמער
גריבער, אז דאך קען מען פערשטערקען דאס געד-
פיהל פון פערשטערקענדיג, וואס ווי האבען, ווען מען
קומט אצונד און מען וואלט ווי דאס אמת, און מען
ווייזט ווי סאלאמאן געקעטע און אונז פארט.
פערשיידענע, וואו ווענען די אלוועס, די מוגרען
און די מערלאען, מיט וועלכע ווי האבען זיך געד-
טרויעט. היינט וואו איז טאקע דער הערשאפט אלליין
און דער פאטריאטיש?

און רעמארק האט מער ווי אלע אנדערע
מלחמה-שילדערער בעלידיגט די אוניפארם, דעם
מוגרי ווייל ער האט אפילו מיט ווי נישט געקעמפט.
און בעלידיגט! און נאכדעם רחמנות טאקע
אויף די פאטריאטיש!

(ענע פון דער 5-טער זייט).
דירען - צוליב די אלוועס, וואס מיר האבען
גע'ירשט פון דור דורות און פון וועלכע עס איז
אזוי שווער פיל מענטשן, אפילו ווען זיי ווילע
עס, צו שידען זיך. ס'וואס איהר ווילט, וואס
וואס איהר ווילט, איהר קענט מאכען פראפעסערס
און זאגען, אז קריג איז די שוידערליכסטע זאך
אין דער וועלט נאך מיט'ן תנאי, אז איהר וועט
נישט לייקענען אין דער הערשאפט פון קריג,
אין דעם ראמאנט - ווי שרעקליך ער וואלט נישט
זיין - פון קריג און אוניפארם. אזוי זענען מענ-
שען, אזוי דענקען זיי און מיהלען, ס'רוב -
בירושה.

און רעמארק אין זיין בוך האט, נישט ווי-
לענדיג און נישט מיינענדיג אפער, צונוימע-
דעם גלאנץ פון קריג. ער האט די יונגע סאלדא-
טען - פאסט אלע שול-קינדער - אויסגעטון נא-
קעט, מענטליך ער האט אויסגעטון זייערע מונדי-
רען און אונזערע וועלכע האבען מיר דערוועהן
נאכדעם יונגליך, וועלכע ווערען צובראכען און
אויסגעריסען מיט די ווארצלען ווי יונגע בלימען
זען נישט וויסנדיג אקוראט פאר וואס און פאר
ווען...

ער האט די הערשאפט אוניפארם בעלידיגט.
די הערשאפט ליידען האט ער צוגעטון און מענט-
ליכע קליין געלד. נישט ווי א נביא אדער א
גרויסער קינסטלער און נישט אפילו ווי א פאצי-
פיסט האט ער געשריבען זיין בוך נאך ווי א
פשיט'ער יונגער זעלנער...

און דאס בעלידיגטע אמיניסטען דעם פאסט-
ריאקטיוו, זיי זענען געוואוינט מען זאל זיידען מל-
חמה ווי א ווילדע, לעגענדארע כמעט חיה רעה

שארעדען און רעטענישען

שארעדען-ווינקער קופאן נומער 38

פרעמיעס:
(1) א בוך.
(2) פאפעטעריע.
(3) 2 קינג-פילעטען.

Nr. 39.

ווי פאמיליע-נאמען איז דער טיטל פון דעם
פערשטערקענדיג פאמיליע, מלחמה-נאמען; ווי פאר-
נאמען איז דער נאמען פון עטליכע פראנצויזישע
קעניגער; און ווי ער איז אפילו פארטער איז דער
„ווישענדיג“ טאג ווער וועט איז ער?

שארעדען-ווינקער קופאן נומער 39

פרעמיעס:
(1) א טאפלעל שטראלעך „סאראטי“
(2) א שטעטלע פאפעטעריע.
(3) 2 שט. טאפלעטעריע.

בעכער-סונד: די קופאנען מיט די געד-
לעטע שאראדען פאסט מען אפצוגעבען אין קאנטער-
טען מיט אונזערע פאסטען נאמען און ארבעטען און
אריינסטראכענען פון „נייעם פאליסטישע“ ביי מיט-
וואך איינשליסליך.
די נעמען פון די וואס פארל וועלען אין קומענ-
דיגען פרייטאג-נומער פערשטערקענדיג ווערען.

ראדיא-פראגראם פרייטאג, 30 אויגוסט

12,05 ווארשא מוזיק פון גראמאפאן-פליטעס.
16,30 ווארשא מוזיק פון גראמאפאן-פליטעס.
17,25 ווארשא „עקאנאמישע פרויען“ רעפ. פון מאדא-
אנקעוויש. 18,00 פויקע נאכמיטאג-קאנצערט.
20,30 ווארשא סימפאנישער קאנצערט פון וואר-
שא ווער פילדארמאניע. 22,05 ווארשא קאמאני-
קאט פון פאמא. 17,35 לאנגענער קאמערצאל-
קאנצערט. 18,05 מינען „פילאדעלפיה“ וואר-
שא קאנצערט. 20,00 שטוטגארט סימפאני-
שער קאנצערט. 20,00 קעניגסמאדאמס-קאנצערט.
„משיח“ אראמאניע פון הענרעל. 20,00 דא-
ווענטרי - בעטהאווען-ווענער. 20,30 לייפציג
סימפאנישער קאנצערט. 21,00 בערלין קאמער-
צאל-קאנצערט.

שבת, 31 אויגוסט

12,05 ווארשא קאנצערט פון גראמאפאן-פליטע
16,30 ווארשא קאנצערט פון גראמאפאן-פליטעס.
20,55 פויקע אויסטראליענער פון טאראנא-שאנ-
ראך. 20,30 ווארשא „קאנצערט פון וואלינא
שוויצערסא“. 24,00 פויקע נאכמיטאג-קאנצערט
פון פיליפס. 22,05 ווארשא קאמאניקאט פון
פאמא. 22,45 ווארשא טאנצ-מוזיק. 19,00
פון קאמערצאל קאנצערט. 19,20 פראג „נימפא“
אפערע פון ראווינסקי. 19,30 פראנקפורט „רעה
כח“ ווארשא אפערע פון ווערדו. 20,10 לאנדאן
סימפאנישער קאנצערט.

ג פון נומער 34.
כאראקטיר (2) זייב (3) חמר (4) ליבעדע,
זקם (6) עמאל (7) רות (8) פראנצויזיש.

כוחל מערבי

וואנען האבען פארן בעסטען ענטפער:
גרשון בירנבוים, וואסמאניא 21 2 פילעטען
א. האלף שמעלר, וואוישא 28 1 שט. מאד-
פ. צימרי, פולנאנא 16 2 שט. שאקאלאד.
נעמא ויסער, פאנסקא 1 48 פלאש קעלנש

ג פון נומער 35.

מעטשעס - מעלשעס
וואנען האבען פארן בעסטען ענטפער:
א. בערמאן קעלנאך 12, 2 פילעטען און
טעמער.
א. לאה שפירא, ווערווער 28 2 טאפלע-
ל. בירנבוים און אנדערע און שאכטעל-
עריע.

ג פון נומער 36

„לאמיר זיין געוונד!“
וואנען האבען פארן בעסטען ענטפער:
א. פיעניאוושעק אגאראווא 12 1 פלאש
וואסער.
א. בארדאק גראמאניקא 38 א שאכטעל
א. בארדאקוויש יעראוואלימסקא 9 2 טא-
קאלאד.

Nr. 37.

ווער זענען וואו פון יעקב אבינו.
ווי צווייטע נאמען איז דא „ה“
וואו איהר האט געווינט די ריכטיגע שכינה
ווער איז ער געווען, און נישט צוויי...
ערשטאנען איז ער געווארען אויף ציונים עהר-
וואך אגאראווער אויף א פעהר.

שארעדען-ווינקער קופאן נומער 37

זיעס:
(1) 2 פילעטען אין ווישען טעמער.
(2) 1 שטיק טאפלעטעריע.
(3) א פלאש קעלנש וואסער.

Nr. 38.

אן איהר וועט טרעפן די פאלגנדע ווערטער,
עס די ערשטע מוחות פון זיי ליינען פון
ווארשא, אז די לעצטע פון אונזער ארומ, איז
איהר געווען דעם נאמען פון א פאפולער
יענעם קאנסול ביי ווער.

די בערייטונג פון די ווערטער איז:

1. וועמען האט ליב איהר? (2) א פאפולער
א. ווישע עמינאנציע-געוועזענע, (4)
וואסער ענגלישער שפאטשטעלער, (5) סוף
נען, (6) ירושלים דליטא, (7) א טייל פון
זיב, (8) א הייליגע פארט, (9) א יונגע קנה,
וואסער-אויסגען ווישען הוי-
סט.

אויף זיין זומער-סעזאן
קיהלונגס-געמערקע
BUZA
ברויט-
הוואס
די בעסטע לאדעס
ווי אויך פערשידענע וויסנדיקייטען
Z. ANGIELEWICZ, 8 Narutowicza 8

איז דער 7-קל. טולע
ש. זיגלענאק וואסמאניא
-68/70-
ווערען אנגענומען שילד פון 6 יאהר און ווע-
רען גרינדליך פארגעברייט אין אלע היגע ביסל-
שולען. א ספעציעל געוויכט ווערט געלייגט אויף
דער הצפראישער שפאץ און אלע יודישע זכודים.
בעמערקונג: דורכגעגאנגען פיעטריקאווע 46-44.

**PORADNIA
WENEROLOGICZNA**
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
וואוואדזשא 1.
פון דער הענערשע הויט-קראנקהיט
און מענטש-שוועכע געלייט פון בלוט
און וויסנדיקע אויף טיפליס און פרייער.
קעניגליכע מיט ספעציאליסטען פון אגא-
ראנישע און געווען-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער
הייל-פאנעלעס קאמפאניק.
ענעס פון 8 מדיה צי 9 מדיה.
פון 11 בי 12 ביי טאג און פון 2 בי 8 נאכט.
געמאכט א פריי-דאקטער נאך קינדער און פרויען
אונטאג פון 9 מדיה צי 2 נאכמיטאג.
בעזונדער ווערענדיג פאר פרויען.
וויזיס 3 א.

מיט פולע רעגירונגס-רעכט (האטעגאריע A)
8-קלאס. מעדען-גיימאניא
Marja Hochsteinowa פון
WÓLCZAŃSKA 23, telefon 14-27
שילד פון ווערען איינגעשריבען אין די שול-שטונדען.
ביים „הינדער-היים“ לויט מיטען מאנטעסארי
גיימאניא פון פראג.

GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
Eug. JaszuŃskiej-Zeligmanowej
18 POŁUDNIOWA 18
איינשרייבונגען פון נייע שילד פון ווערען אנגענומען סטנליך פון 12-2
און פון 7-5 אווענד.
ביים גיימאניא „DOM MILUSIŃSKICH“ לויט מיטען פראג, MONTESSORI

Dr. med. NIEWIAŹSKI
ספעציאליסט פאר טיפליס, טריפער און הויט-
קראנקה. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע.
אנדזשיא 5, טול. 59-40
נעמט אן פון 8-2 נאכט. און פון 9-5 אווענד.
בעזונדער ווערענדיג פאר פרויען.

DR. MED. A. URYSON
אינערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקערט.
נעמט אן פון 3 בי 5 נאכמיטאג.
Konstantynowska 20, telef. 35-85

Dr. H. Lubicz
med. 41-32 טול. 43
צוריקגעקערט.
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און מענער-
שוועכע קראנקהייטען. היילונג מיט קווארץ-לאמפ
(האט-אויספאל)
נעמט אן פון 10-8 און פון 8-5 אווענד

**א פאבריקס-
לאקאל**
מיט 35-50 מעכאנישע ענגלישע וועב-
שטעהלען, 64/72 ברייט, צו פער-
פאכטען. אפערען אונטער „R.K.“

פון דינסטאג דעם 27. ד. ח. מעכטיג וועלט-מייסטער! אין א גאנץ נייע בעארבייטונג
צארישער קורירער (Kurier Carski)
גרויס מאנומענטאל מיסטערווערק לויט זשול ווערן „Michel Strogoff“
Iw. Mozzuchin, Natalja Kowanko
2 סעריעס, 20 אקטען מיטאמאל
אין די
הויפטראלען:
„ERA“
פלארא וואוישא
זי 22 (באלט)
הויב פון די פארשטעלונגען 5 וויגער נאכט.
שבת און זונטאג 1 א וויגער בייטאג.
די וואל איז מע באניש וואו ילירם.
ערשטאקטער סימפ. ארקעסטער

לעטשניצע

פון דאקטוירים
ספעציאליסטען
און ערשטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זייערסקא 17 טעל. 16-33

ר"ר ראקאחסקי נאָו השל, אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר רוסשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר נאָרשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר יוסטאטס נאָרשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר דאָנאטאָוויץ קינדער-קראַנקהייטן אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר פאָרשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר קאָנאָוויץ אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר וויינבערג אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר סאָוויטל אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר גאָרשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר ראָטשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר שוויינבערג אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר דאָנאטאָוויץ קינדער-קראַנקהייטן אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר פאָרשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר קאָנאָוויץ אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר וויינבערג אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר סאָוויטל אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר גאָרשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר ראָטשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר שוויינבערג אויפן קר. 11-10-2
7-6

Z PRAWAMI GIMNAZJUM PAŃSTWOWYCH

Żeńskie Gimnazjum „KULTURA“

w Łodzi, Piotrkowska 85.

אינשטרוקטאָרען אין אלע קלאַסען נעמען און דער סעקרעטעריס
טעל. 8772

מייסטער די רעכט פון רעגירונגס-גיימנאזיום
8-קלאַס. מעדעלע-גיימנאזיום
„WIEDZA“

וויסנשאַפֿטל. 62, טעל. 75-38.

אָנמערקונגען פון ניי-אינשטרוקטאָרען שילערס נעמען און
טעל. 8771

די לייטונג פון דער לעהר-אָנשטאַל
„בית-תלמוד“

טעל. 5716

מאָסט בעקאָנט, אז שילער ווערן אָנגענומען אין דער קאָנצעלעריע יעדן
טאָג פון 9 ביז 2 מיטאָך און פון 4 ביז 7 אָונט.

די לערערס ווערן וויבן ויך און כ"ו מנחם אב ה'תש"ד (דעם 1/9 1929).
די לייטונג. 8914

He zarabia mąż Szanownej Pani?

Niestety nie bardzo dużo — do części wystarczy na skromne tylko utrzymanie. Dlatego musi się Pani liczyć z każdym groszem, niż go Pani wyda, chociaż Pani wiadomo, że towary po prostu „najtańsze” są rzeczywiście „najdroższe”. Co Pani „zaoszczędzi” na marnych środkach do prania, to dołoży w dwójnasób do białizny. Rozsądne gospodynie domu nie kupią dlatego nic innego, jak tylko mydło „Kollontay” z pralką, które pod gwarancją wyrabia się pod stałą chemiczną kontrolą w niezmienną nigdy jakości. Łagodnym, aromatycznym oraz zawierającym „liceyne” mydłem „Kollontay” można nawet myć swych maleńkich.

Mydło Kollontay

Złoty medal na Wystawie w Katowicach 1927 r.
Zastępca: S. B. Redlic, Łódź, Południowa 86.

לעטשניצע

פון דאקטוירים
ספעציאליסטען
און ערשטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זייערסקא 11 טעל. 37-63

ר"ר אימלך נאָו השל, אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר קערשנער קינדער-קראַנקהייטן אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר שוויינבערג אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר דאָנאטאָוויץ קינדער-קראַנקהייטן אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר פאָרשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר קאָנאָוויץ אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר וויינבערג אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר סאָוויטל אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר גאָרשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר ראָטשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר שוויינבערג אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר דאָנאטאָוויץ קינדער-קראַנקהייטן אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר פאָרשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר קאָנאָוויץ אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר וויינבערג אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר סאָוויטל אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר גאָרשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר ראָטשטיין אויפן קר. 11-10-2
7-6

ר"ר שוויינבערג אויפן קר. 11-10-2
7-6

Z PRAWAMI GIMNAZJÓW PAŃSTWOWYCH

GIMNAZJUM ŻEŃSKIE Józefa Aba

w Łodzi, Zielona 10, tel. 22-12.

אָנמערקונגען פון ניי-אינשטרוקטאָרען שילערס נעמען און
טעל. 8781

די לייטונג פון דער לעהר-אָנשטאַל
„בית-תלמוד“

טעל. 5716

מאָסט בעקאָנט, אז שילער ווערן אָנגענומען אין דער קאָנצעלעריע יעדן
טאָג פון 9 ביז 2 מיטאָך און פון 4 ביז 7 אָונט.

די לערערס ווערן וויבן ויך און כ"ו מנחם אב ה'תש"ד (דעם 1/9 1929).
די לייטונג. 8914

KOWALSKINA

WYKŁADY NAJLEPSZE
WŁÓDZ

SZKOŁA PRZEMYSŁOWA

T-wa Szerzenia Oświaty i Wiedzy Technicznej wśród Żydów
w Łodzi, ul. Pomorska 46/48

7-קל. העברעאיש. קאעזאציאנס-שולע

„יבנה” ליד, ציגלנינה 75
טעל. 34-13

די מאטראזעז און פאדאנדינקעס

LOUIS MORAN i GEORGE O'BRIEN מיט

די וואהנזיגע פיפי

Anni Ondra מיט

די ליבעס-נאכט פון אפערמאשטען

D. JACOBINI, KARINA BELL, GÖSTA EKMAN מיט

וואלפסאנס צירק

(CYRK WOLFSONA) מיט

זאכעטא

ZACHĘTA מיט

א תתקנ"ז-תשנ"ז

סע. קדוש מלכותך יי

(2) נעבטען ביזאכט אז אייגענבראכען
אז איר דארף קראנע, הינטער לאדן, נישט קי-
יג און פארלירע אקציע פון די פייער-
ער, האט זיך די שרפה פרידשטעלע פערפריי-
דן געגעבן דארף. עס זענען פער. הינטענער
די הייזער פון וויקאזשען, סרעזא און יושוואק.
די שארעס געהערדיקט זעכצט טויזענט א-

מלך ונאצו

יודישע טאָציאָליסטישע אַרבייטער־פּאַרטיי
(פּערזענליכע סיס. צ. ב. פ.)
ה'ת"ש 8.30 אָנזעהן קומט פֿאַר אַין זאַל אויף
דיקאָנער 83 אַ נויטער פּראָסטען אַ מינוט
מען יי פּליטשענע נעשענעשען אַין אַרדער
מיט רעדעס זעלען אַרטיסטערען בעדיס פֿאַר
אַ זאַל אַראָן. אַרבייטער אַין פּאַלעסטינע

שפעלע

פר. שאנטיק איימענלייט דעם געשעפט
פארן יוניסדעם זעקסער 40 - 10 ט

גרויסע ענדערונגען איז דער פרויען מאדע
פרויען וועלען הענגען עסען און מרינסען...

איצט - אויס די הענט וך געמינען דערס
וואו זי איז בעסערעס טון דער גאנצער - ביי דער
טאליע טאקע.
די קאנסקווענצן פון דער איבערקערונג
העלען זיין גרויס. די פרויען העלען האבען דאס
רעכט צו בעהימונג וויפער רונדע לעיגט, העלען
זי אלעס מאדע האט זיי פערזענעס צו הייזען.
נאך פערער די פרויען העלען איצט קענען עסען
און טרינקען זיי איין די געמאליקע גוטע צייטען
די מאדע הענט עס איצט גליין פערלעבונג.
זייטען ביטען וך.

דער אינזשעניר אקסענדער יוגענד

דערלאנגט מען אים דערפריה א גלח נאכדלן
זיטער מאסער

Franciszka Józefa

צוליב זייער מאַנען, קינעם און פלוסרייכענטער
וירקונג פון מערלעך און קנאפער, וואס גרעסערע
בעזאכטערען ערפאלג.

אין די קינגערקלינקע דערס ראם פראנץ
יאזעף האטער ביי פערשטאפסטע קראנקע מיט
טעם אנגעזעהענעם .
צו בעקסט און אלע געזיכטן און קעפער
געטענענעם .

עם ווערש געזוכט

אַרשטקלאַסיגע איגסטרוקטאָרן

מאיר ראסמן - אין קינור - סאטמארער
 מיט לעגאציעהרגער פרעקטיק מן ניין אין
 שוידען. - - - אויסטאטורליכע אפערמען אונז
 דעמען קאמפאקטע, אפגעזען אין דער
 ניוטראקציע פון דער סאטמאר.
 8948

די מינוי, דער סילעס זון אנווערע מייערע
אפפאלטען זין זון הערשט הייבעלעך לעבט
איבער א היכטיקע ערערונג און האלט זיך
הייטען אים קומענדיקען הינטער-סעזאן. עס
ווינדען די גרעסע, מאגערע, מרוסע ליניען
עס שטייט אויף א מרוי א מלישיקע, א רוג-
מיט איהרע נאטירליכע ליניעס, אזוי גאר-
ן אונז יעדענעמאל די גרויסע סאד-הייזער,
נע שטעטן די מאדע.

ווי מען גיט איבער פון די הויכע מאָדע-
ען אין שוין צונעריים אַ תּרם אויף קורצע
פּאַלע נאַרסען", פּלאַנע ברעט און די גאַנצע-
טע פון די קני פּיס.

די נאקענס ווערען שוין מעהר גישט ראזירט.
און האבען דאס רעכט צו העקסען גידערי-
סין צו סאדעקעמען יך אריין האלן אין א
יוועלסטען קלייט.

די דאזיגע סענדרען אָפּוואַקסן די גראַס
עס ליניעס וואָס האָבן געהערט פּעלדע
און אינצוואַרען אַ געוואַרענע וואַנד ליניע,
היינט אַויס, זייער פֿון ערנסט און העס אַ.
רינגן אין פֿעל אינצוהייטען פֿון דאָס
עס.

א גרויסער מאָדע נאָענענער האָט אמיל
ערם נאָך אַ סענסאַציאָנעלע גייס:
די טאַליע האָט זיין אויף איר נאַטירליכען
..."

די בעקאנט איז די סאליד ביי איצט נאכען
זיך, אדער צו נידעריק. אדער במעט ביי די
צט, אדער א ביסעל העכער פון די קני.

נאכאפט א באנדע בעקאנטע גוים

סך זאכע שטאמען פון דעם פירמע רעגנער
פערטריקאווער 98.

א. דער וואונג האט די פאליציי ארעסטירט
די פאלענאסע חנה מאנזלעווא, גרשון איזענא-
וויטש, א פערזאנלעכע, ונגה, וועלכער האט געבעטן
"געצורייט" אין בערלין זאקעל שארף, ונגהשער
58, אויף א פערזאנלעכע נגה.

די זאכע פארגע האט מען איבערגעפירט אין
אויספארשונגס-אמט.

(2) ר"י פאליצ'ה האט זיך אויף א קאנפערענץ געזען אופן דערהאוסס אן אין דער וואוינונג פון זיין פאטער. דאס איז פארגעששען (10) בעהאלטען זיך צו עסען פערדעקטעטע פארצוגען.

ר"י און ארבעטסמאנען רעזולטירטען האט געעפנט אים אן ערשטע גלייכע רעזולטאטען: מען האט גע'פונען' זיך דאסעלבע, וועלכע שטאמען פון געבוירענע און אים זעלבסטען זיך דער שטעמפער פון זיין פאטער, פונדאמנטעל די געבוירענע, ווערן א

א צו זענען פארוואנדלען אין לענד
פון דייטשע סאצ. פארטייע

(2) ווי מיר דערוואסען זיך אזוי אויפ'ן 5 און 6 בעסטעמבער צוזאמענברענגען געווארען איז לאזר'ס גרויסע צוזאמענפארהן פון דעלעאטעס פון דייטשן מיט קאנגרעסליסטעס פארטייען אין פאלגע. וועלכע צוזאמענפארהן, אויף וועלכען עס וועלען, צווישן שטעטלעך, קומען אויך דעלעאטעס מיט'ס צענדליגע קאמיטעס פון פ.פ.ס. וועלען זיך צוזאמענברענגען די דריי מיטאגס בעזונדער עקסטרעמירענע דורכגען פון איינערשטלעכע, משעשוענע שלעקען, און פון דעם געווענעם קאנגרעסציווער אין איינעם פון די דייטשע קאנגרעסליסטע פארטיי מאכט'ס הכנה צו דעם צוזאמענפארהן. ווי נרייס צו וואונדער'עם פאר די דעלעאטעס און ציפ'ים אויס א פאר'רעם פון די בעיאנגונג און פון דער אויפנאמע

ਅਨੰਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ੧੦੮ ਨਾਮ ਸਮਾਪਤ

[illegible]

2017年12月15日 星期五

ווי מען טיילט אויגו מיט האָט זיך שוין גע-
ענליכען דאָס איינשרייבן פֿון שילדער און שילד-
עס אין די געמיינעס פֿון פֿאַררין פֿאַר יודישע
מענטשען אין פֿאַר. שילדער דאָרפֿען זיך פֿער-

מ'ספר ו' כעז

(-) עס האבען מין א צייט אן קירסטס
קלאנגען, אז אין דער בוי-עפטיינג ביים מאג-
סטראם איז נישט פאק אין ארדנונג.
דער מאגיסטראט האט פארערדנאט אגאויס-

פֿאַרשונג אין פֿאַטטענשטעלעס, אַז אינזשינער
קירשקאווסקי מיט אַ באַנדע „מאַכערס“ האָבען
אויסגעשווינדעלט ביי פיל ווירטעלייז גרעסערע
סומעס געלט.

אינוש. קיערשקאזשקי איז באלד בעזייטיגט
געווארען פון זיין פאט און זיין עלטער-
אונטער און געווארען דאס פראקטור.

צו פערזאנלעכע אידן וואס זיי זענען נישט גענוג געווען צו
אירע פאמיליעס און צו אירע קינדער.

פערזענליכעס

ד"ה בר"דע אח צאריקעקומע און געט שות
רעם שפה הלמסע זיי ברשה איי סינאגאגע

Przymusowe licytacje.

Magistrat m. Łódź — Wydział Poatkowy — niniejszem komunikuje, że w dniu 11 września 1929 roku między godz. 9-tą rano, a 4-tą popołudniu odbędzie się przymusowe flectacje ruchomości u niżej wymienionych osób za niezapłacone podatki:

1. Ajzner E., Zgierska 12, meble	26. Kudesz P., Sołna 5, meble, maszyna do szycia	36. Skosowski Ł., Łagiewnicka 4, maszyna do szycia	54. Hołweg F., Ogródowa 36, meble, dywan 2 maszyny do szprycowania
2. Białostok J., Sołna 11, szafa, umywalka, maszyna do szycia	27. Klajman Ch., Nowomiejska 22, materiał półwełniany	37. Szajewicz, Brzezińska 13, meble	55. Krakowski Z., Pomorska 69, pianino, lustro
3. Blusztajn M., Podrzeczna 29, szafa, maszyna do szycia	28. Krochmalnik Ch., Podrzeczna 32, meble, koldry, obrazy	38. Teplir M., Pomorska 20, meble	56. Lipiński Z., Sporna 11, maszyna do szycia, meble
4. Borsztajn Sz. M., Pomorska 20, różne meble	29. Kowalczyk St., Konstancyńska 121, dwie szafki, zegar	39. Wajsbard D., Sołna 11, meble	57. Propp E., Skarbowa 23, biurko
5. Borecki Z., Wołborska 3, meble, waga	30. Kutner Sz., Konstancyńska 78, meble bruljony, bawelna	40. Waksztajn Sz., Sołna 11, szafa	58. Rakowski B., Pomorska 6, różne meble, radio
6. Berliner M., Podrzeczna 31, kredens, waniarka	31. Liberman Mosz., Wołborska 1, maszyna do szycia, meble	41. Weinert E., Sierakowskiego 21, żyrandol, lustro	59. Różańska M., Dworska 7, meble waga
7. Berger Sz., Zgierska 50, kredens	32. Łęczycki Sz., Podrzeczna 20, 2 szafy	42. Wisner M. D., Nowomiejska 10, różne przybory piśmienne	60. Rabinowicz A., Konstancyńska 3, meble
8. Cwik Fr., Sporna 1, meble	33. Lachman J., Młynarska 15, meble	43. Wiener M. D., Pomorska 20, meble	61. Schön F., Chłodna 12, maszyna do szycia, szafa
9. Dojcz Ch., Sołna 11, szafa z lustrem	34. Lewkowicz D., Brzezińska 5, szafa	44. Wigdorowicz J., Zgierska 12, meble	62. Szajmrok Sz. M., Zgierska 10, meble, obuwie, skóra
10. Frenkel H., Pomorska 53, kredens, zegar	35. Liwysz A., Zgierska 8, 10 tuz. mydła	45. Waciarz H., Brzezińska 14, meble	63. Wajs Sz., Pomorska 17, żyrandol, lapy, meble
11. Fiszbajn Sz., Podrzeczna 29, 2 szafy	36. Miński Sz., Sołna 11, meble	46. Wolf A., Aleksandrowska 91, wóz, 25 skrzyń lemoniady	64. Winer M., Pomorska 20, zegar
12. Gliksman M., Wołborska 2, urządzenie kuchni	37. Niskier J., Sołna 5, meble, waga	47. Zylberszyc D., Podrzeczna 20, meble	65. Zeligman H., meble żyrandol
13. Górski Sz., Wołborska 3, meble	38. Notariusz A., Pomorska 53, meble	48. Byszowski W., Srebrzyńska 9, meble	66. Piankowicz Bolesław, Aleksandrowska 173, meble
14. Golda B., Młynarska 3, meble, warsztat tkacki	39. Rotenberg B., Wołborska 3, maszyna do szycia, meble	49. Berger Sz. J., Zgierska 50, pianino, meble	67. Skórka M., Wschodnia 22, 2.000 metrów towaru, kangara
15. Gelbard S., Aleksandrowska 95, meble	40. Spicberg W., Pomorska 40, szafa	50. Engel M. i J., Brzezińska 10, lustro, kredens	
16. Górner Ch., Podrzeczna 15, meble	41. Solarz A., Rybna 5, meble	51. Fajman M., Pomorska 126, szafa	
17. Helman S., Młynarska 15, maszyna do szycia		52. Gutman S., Nowaka 23, meble	
18. Janiak J., Stefana 16, lustro, szafa		53. Grinbaum M., Wesola 4, szafa	

W dniu 12 września 1929 roku między godz. 9-tą rano, a 4-tą popołudniu.

69. Arendarski St., Targowa 16, meble, maszyna do szycia	79. Kryszka M., Kilińskiego 60, meble, żyrandol	91. Szwarebard M., Żeromskiego 29, meble	102. Fisz J., N.-Cegielniana 18, pianino
70. Boczek I., Piotrkowska 45, meble, żyrandol, franki	80. Lerman Choum, Żeromskiego 27, maszyna do szycia, mebla	92. Stajman Ch., Targowa 34, meble	103. Goldenberg R., Zielona 57, meble, biurko
71. Berndt H., Targowa 17, meble	81. Macharowski Ch., Żeromskiego 24, meble, waga	93. Szpiro D., Targowa 33, meble, skarpetki, pończochy	104. Kreczko St., Piotrkowska 17, 50 krzesła różnych
72. Cymerman Sz., Piotrkowska 17, meble	84. „Muzyka”, Piotrkowska 51, 2 patefony	94. Salomon B., Żeromskiego 31, meble	105. Korngold M., Zawadzka 7, zegar
73. Falk Grudzieńczyk, Kilińskiego 60, meble	85. Nagel H., Kilińskiego 96, meble	95. Wenske O., Targowa 32, kredens, bufet wagi, stoliki	106. Szwankowski St., Kilińskiego 51, meble
74. Futerko M., Wólczańska 9, całe urządzenie kowalskie	86. Nikodemski P., Piotrkowska 17, meble	96. Zalcman M., Żeromskiego 7, meble	107. Tymanowski J., Kilińskiego 107, zegary, szafka
75. Hein K., Targowa 17, meble	87. Odeski M., Żeromskiego 29, meble	97. Bajgielman H., Narutowicza 23, różne meble	108. Zatorski J., Traugutta 10, szafa
76. Korn A., Targowa 34, maszyna do szycia, meble	88. Pinczewski Ch., Żeromskiego 31, meble	98. Firma Albin, Kilińskiego 29, kasa ogniotrwała	Braun J., Południowa 9, meble
77. Krosse Br., Targowa 32, lustro	89. Rogoziński M., Kilińskiego 60, maszyna do szycia, meble	99. Chmiel J., Piotrkowska 200, zegar	Chojnacki D., Andrzeja 37, meble
78. Kolman A., Targowa 27, szafa	90. Silberstajn L., Żeromskiego 31, różne meble	100. Jakobi Fr., 28 p. Strz. Kan., zegar	Gelbiter Ch., Al.-go Maja 8, meble
		101. Piryb B., Targowa 12, meble	Kenig Ef. L., Narutowicza 4, meble
			Markusfeld W., Cegielniana 144, meble
			Weinberg F., Cegielniana 9, meble

W dniu 13 września 1929 roku między godz. 9-tą rano, a 4-tą popołudniem

99. Brandes H., Senatorska 4/6, meble, biurko	117. Huncler M., Katna 25, maszyna do szycia	123. Paczyński T., Wólczańska 119, zegar	na do szycia
100. Bornsztajn A., Zamenhofa 6, szafa	118. Hoffman J., Gdańska 144, trempo, stół gramofon	124. Raiss Fr., Senatorska 8, lustro, otomana	130. Samet N., Kilińskiego 200, stoły, biurko
101. Bejzyk W., Karola 4, szafa	119. Krauze A., Karola 7, kredens	125. Silberszatz L., Karola 8, meble	131. Suwalski A., Kilińskiego 207, meble, żyrandol
102. Epszajn S., Abramowskiego 12, 2 szafy	120. Kwaśner i Lindenfeld, Karola 11/13, maszyna do pisania	126. Weinberg M., Senatorska 4/6, meble biurko, maszyna do szycia, postum	132. Tabakslat I., Kilińskiego 141, kredens
103. Flatau A., Sienkiewicza 64, meble, biurko	121. Lewandowski J., Sienkiewicza 64, meble, psze do pieczywa	127. Wandachowicz J., Senatorska 14, mąka pszenna	133. Woldyslawski L., Piotrkowska 218, pianino, garderoba
104. Bromer Chl., Karola 20, 10 par damskich lakierków	122. Polczywa Sz., Karola 8, meble	128. Bornsztajn L., Główna 6, meble, biurko	Landau Sz., Napierkowskiego 9, meble
105. Gajewski W., Wólczańska 19, szafa		129. Siliwska M., Rokicińska 6, meble, maszyna do szycia	
106. Henigstok, Senatorska 25, szafa			

די האלענדישע קעניגין ווילהעלמיןע

און די טענות צו איהר מצד די האלענדער

אין קארעקט, וואס עס פאסט זיך, דערנעבן די איהר אפער ביי א חסדן, זי איז אפער צו פאר קען צו פארשטיין.

די האלענדישע קעניגין ווילהעלמיןע וועט איינפאלען האבען א דאפעלטען יום טוב: זי וועט אלס 49 יאהר און אין עטליכע טעג נאכדעם וועט 31 יאהר נאך איהר קארעקטע. די האלענדישע שטאטצירען מיט זייער דעמא- קראטישען לענד, אבער דאס איז א דעמאקראטיע אין וועלכער עס מיהלט זיך די שטארקע האנד און דער איינציגער רעגירער. כאטש די שטאר- קייט איז ענליך נישט בעליידיגט און ווי היינט מעגליך פארטוילען, ווי נאך א קלונע פארטוילען עס לעהיג צו טהון, זי שטעהט היינט צו די מעהר- סטע אקטען פון פארלאמענט, זי איז דער לייטענ- רבר גייסט, צו דאס פאלק ווייט עס צו נישט. אט דער פארלאנג צו בלייבען אין שטאטען און נישט בלויז א בעהאוטעניגער שטאט, עס קומט אין א גרויסער מאס פון איהר אייגענע- רעגער בעשיידעניקט און פון דעם אפלייכטיגטן ווילען צו דינען דעם לענד.

האלאנד איז נישט בלויז א לענד מיט א דעמאקראטישען רעזשים, נאר אויך א לענד, וואו די פרויענבעוועגונג שפיעלט שוין לענג זעהר א וויכטיגע ראל. האלאנד איז געווען צווישען די ערשטע אייראפעאישע מלכות, וואס האבען צוגע- לעזען פרויען צום פארלאמענט. די האלענדישע אעלכע שטען איבער דער וועלט, אלס אויסגע- צייכענטע באפעלעכטעס, פארשטעהען זיך אויך גוט אויף דערמאנען קאמפליצירטער באפעלעכטע- קייט פון א לענד, א גאנצטייט צו דער אקטיווער פאליטישער ארבייט האבען די פרויען רעכטע רינס ויכער בעקומען פון דעם פאלק, וואס דאס לענד ווערט שוין צעהנדליגער יאהרען רעגירט פון א פרוי.

ווילהעלמיןע איז בלויז דאס צווייטע רינעלע אין דעם לענדען קייטעל פון איהר אממדיגען גאמען. היינט ווייט זי ווילהעלמיןע העלענע

האלענדישע קעניגין ווילהעלמיןע פון א- רענש נאטא, וועלכע איז גלייך פון איהר גע- בורט בעשטימט געווארען פארן טראן. צו זי איז נאך געווען א קינד פון צעהן יאהר האט זי שוין געטראגען דעם קעניגליכען טיטל, כאטש מאק- טיש איז זי פערשטעהט זיך נישט געווען הערשע- רין. די גאנצע פארשטאנדענליכקייט האט געטרא- גען די מוטער-רעגערונג, די גאנצע ערציהונג פון קינד איז געווען צוועפאלט דערצו, צו זי זאל ווען א פעהיגער קעניגין.

צו שטעלן יאהר איז זי שוין געווען פול- שטענדיג צוגענויט פאר איהר הויכען ראנג. זי האט גאנץ גיך געוויזען, צו זי איז אין פאלען זיין פון ווארט הערשערין און נישט קיין פופע אויפן טראן. צו איהרע מיניסטערען זענען נישט בלויז אין נאמען, נאר פאקטישע עצה געבער און צו איהר תחילה אונטער א דאקומענט איז נישט קיין פוסטע פארמאליטעט.

אין 1901 האט זי חתונה געהאט מיטן הער- צאג היינריך פון מאקלענבורג. דאס האט זיך אנ- געהויבען א ביקערע צייט פאר דער קעניגין. עס איז בעקאנט, צו דאס לעבען צווישען דעם יוג- נען פאר פאלק איז געווען נאך נישט גוט. דער הערצאג, וועלכער איז נאטייליק געווארען נידער- לענדערער פרוי האט מיט זיין לייכטזינ פארשטאט א סך עגמט נישט זיין פרוי. אויב דאס איז נאך ווייניג, איז איהר ערשטער געווען נאך א צער- אין האלאנד האט מען געקוקט קרום אויפן שידוך. דאס פאלק האט אומצוהאלטען געמורמעלט. עס איז מכתאמ זעהר שווער געווען פאר ווילהעלמין- נע, וועלכע איז פון קינדווייז אן געווען דער אי- רעאל פון פאלק, צו ווערען מיט אפאל אומפא- פולער, און דאס האט אנגעהאלטען היינעם עטלי- כע יאהר.

אין דער העלעט מלחמה האט קעניגין וויל- ע

אין 1901 האט זי חתונה געהאט מיטן הער- צאג היינריך פון מאקלענבורג. דאס האט זיך אנ- געהויבען א ביקערע צייט פאר דער קעניגין. עס איז בעקאנט, צו דאס לעבען צווישען דעם יוג- נען פאר פאלק איז געווען נאך נישט גוט. דער הערצאג, וועלכער איז נאטייליק געווארען נידער- לענדערער פרוי האט מיט זיין לייכטזינ פארשטאט א סך עגמט נישט זיין פרוי. אויב דאס איז נאך ווייניג, איז איהר ערשטער געווען נאך א צער- אין האלאנד האט מען געקוקט קרום אויפן שידוך. דאס פאלק האט אומצוהאלטען געמורמעלט. עס איז מכתאמ זעהר שווער געווען פאר ווילהעלמין- נע, וועלכע איז פון קינדווייז אן געווען דער אי- רעאל פון פאלק, צו ווערען מיט אפאל אומפא- פולער, און דאס האט אנגעהאלטען היינעם עטלי- כע יאהר.

אין דער העלעט מלחמה האט קעניגין וויל- ע

די האלענדישע קעניגין ווילהעלמיןע וועט איינפאלען האבען א דאפעלטען יום טוב: זי וועט אלס 49 יאהר און אין עטליכע טעג נאכדעם וועט 31 יאהר נאך איהר קארעקטע. די האלענדישע שטאטצירען מיט זייער דעמא- קראטישען לענד, אבער דאס איז א דעמאקראטיע אין וועלכער עס מיהלט זיך די שטארקע האנד און דער איינציגער רעגירער. כאטש די שטאר- קייט איז ענליך נישט בעליידיגט און ווי היינט מעגליך פארטוילען, ווי נאך א קלונע פארטוילען עס לעהיג צו טהון, זי שטעהט היינט צו די מעהר- סטע אקטען פון פארלאמענט, זי איז דער לייטענ- רבר גייסט, צו דאס פאלק ווייט עס צו נישט. אט דער פארלאנג צו בלייבען אין שטאטען און נישט בלויז א בעהאוטעניגער שטאט, עס קומט אין א גרויסער מאס פון איהר אייגענע- רעגער בעשיידעניקט און פון דעם אפלייכטיגטן ווילען צו דינען דעם לענד.

Dr. Z. Rakowski
ספעצ. פאר אירען, נאז, העלז, און לונגען-קראנקע
קאנסולאטאריע 9, טעלעפאן 27-81
פארשטאנדען פון 12-2 און פון 5-7, נאמען מויר ש
פון לעשניגע, געווארן 17 פון 10-11 און פון 2-3

Dr. med. L. Pikielny
הארץ
ספעציעל אראפ פאר נאז, העלז, און לונגען-קראנקע
N A W O T S
tel. 19-90
עפנטונג פון 7-4 און
נעמט אויך אן אין דער
לעשניגע, Zdrowie, 12 1/2
נאכאנאנדיק 3 פון 12-1
פון 2 אירען נאמען

א. בודקע
מיט א שוויסטער און
א ווייניג האנגען, זי
פארט איבערצוגעבן, זי
קאנטא 18 ביי בנימין
כרוך, מעקלערס גע-
האנגען.

א. צימער
פאר אן איינפאלענען
מענט צום שלאפען
אין צו פערדיגען, צו
גארומאוימא 25
וואוינען 17.

Dr. med. W. Eychner
גינעקאלאג-אוישער
געוועזען 11
סעף 34-72
נעמט אן פון 8-6 אונטער.

POT NIEMIECZA WOL RAKIOTIACH
SUDORYN
פאר אן איינפאלענען
מענט צום שלאפען
אין צו פערדיגען, צו
גארומאוימא 25
וואוינען 17.

וויכטיג פאר לאדז און פראווינץ!
א גרויסער אויסוואהל פון פערשידענע ביכער
פון אלע הארשטאנער פערלאנגען, אויך פונעם
פערשידענע לידער צו ביליגע פרייען. אויך גיב
אין א היים ביכער צו לעזען, כליף אויך אלעס
ביכער און צעהלע גוטע פרייען. אויך בעקומען
ביי מיר רעמארקס בוך. אין מערב קיין ניימען
צום פרייען 2.50. אלעס צו בעקומען ביים
היינטיגע-העלענדישע וועלטלארש, אלע-שטאט 1

א. לעהרער
מיט רעגירונג-רעכט, 15
יאהר פראקטיק, מרטיילט
לעקציעס פאר שילדער
און דערנאכטענע: פוי-
ליש, דייטש, פראנצויזיש,
לעסעסמאטיק און בוכהאל-
טעריע. שווי. שווי. יא-
קאט 12 אין דער פא-
ציע 1-סער שטאק.

**2 בינרע-
נייהערנס**
און אין פרעסער הערען
געברויכט קאנסולאטאריע
1.56. קווער אפטיגע
ביי שלאכטערמאן.

יונגלעך
צו שטעלען נעמען באל-
דינער צעהלענע הערען
געווען פון וואקסער קי-
לינסקי 40 ביי גריין-
שטיין.

**צוליב
אבריוו**
א פארטער בעקערין אין
בעסטען צענטער פון
שטאט וואקסער איבער-
צאנען צו ערשטערען
אן אדמיניסטראציע.

**מ'איז
גענוג געווארען**
א פארטער מיט א לעב-
טימאטיק אויפן נאמען
פון קאנסולאטאריע אברהם
געוועזענען אין צוויי-
געבן געגענטע-קאנסען.

**פרייזערעם
מיינלעך**
קענען זיך מצלען
באמערקונג ביליגע
אויסגעקויפט פארש-
דענע אויסגעקויפט
פאלקעם קאנסולאטא-
ריע 15 ביי צוקער.

**די 7-קלאסיגע שולע פון
ב. האמער, ווסכאדניא 45**
מאכט בעקאנט, דאס שילדער ווערען אנגענומען אין דער
קאנצעלעריע יעדען טאג פון 10-2 נאכט. און פון 4-8 אונטער. זי שולע
פארברייטעט אין דער 2-טער קלאס פון יודישען גימנאזיום.
עס עקזיסטירט אויך א מוסטער-האפעט פארבעטל-שולע.
די לעזערס פאנגען אן דעם 3/9 ג. י.
מיט אכטונג ב. האמער, ווסכאדניא 45.

**דער לאנגיעהריגער
פענסיאנאט
פון ש. לויפער**
אויף ווישניאווא-גורא ווילען וואוינען.
מאכט בעקאנט, צו פון 4/9 ג. י. ווערען פריי אייגענע פלעצער. דער
פערשטענע איז סעטי אבער די יום טובים, צוגענוגליכע פרייען.

ערסלערונג.
דערמאן זיכער איז פאר
אונזערע 3 אויסגער-
ענעטע עקספערט (1) 120 זי.
אויסגע. 2. ביידע דער, קאנ-
בער דעם 120 (2) 120 זי.
אויסגע. 3. שוין לעב-
קאנבער דעם 1.10 ג. י.
קאנבער ווען פערלירען גע-
הער. 4. עקספערט גע-
הערען 5.
גרינגע 6.
Jakob A. Jelenberg
L. 6 d. 4, Dzwonowska 7.

Zakład Siemarsko-Mechaniczny
W. MACIASZEK, ul. Pusta 5
היינט שווארצשטיין, טאכטער-מאשינען.
פרייגעמאכטע קרייז-שווארצשטיין, פריי-
שטאממענען, טרייבמאשינען, אויך ווי און
שטאממענען אויך ווי. מאשינען צו גלא-
צן נאך, מוטאטאריעס, אויך פארשידענע
רעפארמירען פון מאשינען און לייטען פאר-
שידענע מעטאלן.

**עס איז צו פערדיגען א גרויסע
דרוק-מאשינע**
פארמאט 8X95, אין גוטען צושטאנד.
צו ערשטערען ביי
I. Djament, Łódź, Rilińskiego 50.

שייטל-עז
צו שטעלען פרייען א געזעסן ביי
פארשטאנען, קאמפיונא 5.
Dr. J. BETTE
ספעציעל פאר אן איינפאלענען קינדער-קראנקע.
פערמאנענט 6, טעל. 44-95.
פער-פער 11.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY
Wodny Rynek (róg Rokicińskiej).
Od 27. VIII. do 2 IX 1929 r.
dla dorosłych:
„ZIEMIA OBIECANA“
według głośnej powieści WŁADYSŁAWA
REYMONTA, malującej życie Łodzi.
W rolach głównych: JADWIGA SMOSARSKA,
KAZIMIERZ JUNOSZA-STĘPOWSKI, Selski i in.
Dla młodzieży:
UKOCHANY SZERYF
Dramat w 7 aktach.
W roli w głównej: TOM MIX.
Nad program: Pies z Hoxville'a.

OPONY
wszelkich marek
MASZYNY do ciężarowych aut
Części zamienne
„Ford“, „Essex“
„Chevrolet“
stałe na składzie, oraz
najlepiej
się kupuje u
Jener. Reprez.
Berson
Narutowicza 6,
telefon 28-30

אזהרה!
פון פאדעמביע, איז פאלעסטינע
לעמניקעס, היינט איז פאר מכוולעס און קלייט
נישט אין די יאסעס פון א' היים רומאנאו.
האט געלייגט זיך אין פאלעסטינע, האט זי
ימקע איז גע'אמירט' אויף מ'ה.
מיט צוואנציג
דער פרייער רעגירונג.

היינט און פאלגענדע טעג! גרויס מיטעוועך פון דער אמעריקאנער פראדוקציע First National דער פרעמיערער פילם פון טעג!
זידיגע דראמע
פון א ווייטער
שקלא פין
BILLIE DOVE, GILBERT ROLAND I NOAH BEERY
פארשטייט זיך פון דער ליסטע פון די פאלגענדע פילמען.

LUNA
ערשטע פאלגענדע טעג!
הערשטע פאלגענדע טעג!
CORSO 2
TOM MIX I BILLE DOVE
אין סענסאציעלעם פילם אונטערן נאמען:
רעכט פון אונגערעכטיגהייט
אונטערן פראדוקציע פון א פארם.

ODEON 2 פונעם וואך!!!
WODEWIL 1 גלויבט
CARLO ALDINI, SIGRID ARNO, HERMAN PICHA
אין סאלאן-פילם פון דער נייסטער פראדוקציע אונטערן נאמען:
די נקמה פון א שפאניער

APOLLO
היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסע פרעמיערע! גרויסער פילם א.נ.
טראגישע פאסירונג פון 2 הערצער, וועמענס ליבע איז געווארן צוטרעטן צוליב דעם אונטערשייד פון די ווען פון מורח און מערב. אין די הויפט-רולן:
Charles FARRELL I Greta NISSEN
נעכסטער פראדוקציע: "פארטיער פון האטעל אטלאנטיק" אין דער הויפט-רולן: **EMIL JANNINGS**

היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
Gustaw Flaubert פון דער פריערסטער ערשטער פאלגענדע טעג!
ליבע אייפערזוכט און נקמה
אין די הויפט-רולן:
JANE de BALSAC, ROLA NORMAN, HENRI BAUDIN
נעכסטער פראדוקציע: "די טענצערקע" מיט **DOLORES DEL RIO** אין דער הויפט-רולן.

KINO
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
SYRENA
פארשטייט זיך פון דער ליסטע פון די פאלגענדע פילמען.

היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
Gustaw Fröhlich פון דער פריערסטער ערשטער פאלגענדע טעג!
די נקמה פון א שפאניער
אין די הויפט-רולן:
HENNY PORTEN, ANGELO FERRARI, RALF ROBERTS.
נעכסטער פראדוקציע: "די טענצערקע" מיט **DOLORES DEL RIO** אין דער הויפט-רולן.

KINO
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
SYRENA
פארשטייט זיך פון דער ליסטע פון די פאלגענדע פילמען.

היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
Gustaw Fröhlich פון דער פריערסטער ערשטער פאלגענדע טעג!
די נקמה פון א שפאניער
אין די הויפט-רולן:
HENNY PORTEN, ANGELO FERRARI, RALF ROBERTS.
נעכסטער פראדוקציע: "די טענצערקע" מיט **DOLORES DEL RIO** אין דער הויפט-רולן.

KINO
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
SYRENA
פארשטייט זיך פון דער ליסטע פון די פאלגענדע פילמען.

היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
Gustaw Fröhlich פון דער פריערסטער ערשטער פאלגענדע טעג!
די נקמה פון א שפאניער
אין די הויפט-רולן:
HENNY PORTEN, ANGELO FERRARI, RALF ROBERTS.
נעכסטער פראדוקציע: "די טענצערקע" מיט **DOLORES DEL RIO** אין דער הויפט-רולן.

KINO
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
SYRENA
פארשטייט זיך פון דער ליסטע פון די פאלגענדע פילמען.

היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
Gustaw Fröhlich פון דער פריערסטער ערשטער פאלגענדע טעג!
די נקמה פון א שפאניער
אין די הויפט-רולן:
HENNY PORTEN, ANGELO FERRARI, RALF ROBERTS.
נעכסטער פראדוקציע: "די טענצערקע" מיט **DOLORES DEL RIO** אין דער הויפט-רולן.

KINO
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
SYRENA
פארשטייט זיך פון דער ליסטע פון די פאלגענדע פילמען.

היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
Gustaw Fröhlich פון דער פריערסטער ערשטער פאלגענדע טעג!
די נקמה פון א שפאניער
אין די הויפט-רולן:
HENNY PORTEN, ANGELO FERRARI, RALF ROBERTS.
נעכסטער פראדוקציע: "די טענצערקע" מיט **DOLORES DEL RIO** אין דער הויפט-רולן.

KINO
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
SYRENA
פארשטייט זיך פון דער ליסטע פון די פאלגענדע פילמען.

היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
Gustaw Fröhlich פון דער פריערסטער ערשטער פאלגענדע טעג!
די נקמה פון א שפאניער
אין די הויפט-רולן:
HENNY PORTEN, ANGELO FERRARI, RALF ROBERTS.
נעכסטער פראדוקציע: "די טענצערקע" מיט **DOLORES DEL RIO** אין דער הויפט-רולן.

KINO
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
SYRENA
פארשטייט זיך פון דער ליסטע פון די פאלגענדע פילמען.

היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
Gustaw Fröhlich פון דער פריערסטער ערשטער פאלגענדע טעג!
די נקמה פון א שפאניער
אין די הויפט-רולן:
HENNY PORTEN, ANGELO FERRARI, RALF ROBERTS.
נעכסטער פראדוקציע: "די טענצערקע" מיט **DOLORES DEL RIO** אין דער הויפט-רולן.

KINO
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
SYRENA
פארשטייט זיך פון דער ליסטע פון די פאלגענדע פילמען.

היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
Gustaw Fröhlich פון דער פריערסטער ערשטער פאלגענדע טעג!
די נקמה פון א שפאניער
אין די הויפט-רולן:
HENNY PORTEN, ANGELO FERRARI, RALF ROBERTS.
נעכסטער פראדוקציע: "די טענצערקע" מיט **DOLORES DEL RIO** אין דער הויפט-רולן.

KINO
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
SYRENA
פארשטייט זיך פון דער ליסטע פון די פאלגענדע פילמען.

היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
היינט און פאלגענדע טעג!
Gustaw Fröhlich פון דער פריערסטער ערשטער פאלגענדע טעג!
די נקמה פון א שפאניער
אין די הויפט-רולן:
HENNY PORTEN, ANGELO FERRARI, RALF ROBERTS.
נעכסטער פראדוקציע: "די טענצערקע" מיט **DOLORES DEL RIO** אין דער הויפט-רולן.